Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 41. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 23-го ЛЮТОГО 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 23, 1978 No. 41. VOL. LXXXV.

РЕДАКЦІЙНА

КАРДИНАЛЬНА ПОМИЛКА

Президент Картер почав щойно другий рік своєї каденції, але він уже на її початку здобув собі передове і тривале місце не тільки в американській, але й світовій історії своїм ставленням і відношенням до прав людини, включивши їх заступництво і оборону як одну з головних цілей американської політики. Таким ставленням справи Америка, і президент Картер особисто, закріпили свій престиж і своє в кожному відношенні провідне місце в теперішньому таки справді розтерзаному світі. Завдяки такій політиці з наголошуванням прав людини, Америка знову стала тією справді „вільною землею Вашінгтона", за праведним законом якого тужив наш Шевченко 120 років тому та за яким тужать і за який борються мільйони людей ще й сьогодні.

На превеликий жаль, у практичному поступуванні в цій американській політиці трапляються, може й не зі злої волі, кардинальні помилки.

За таку не зі злої волі кардинальну помилку треба вважатиме те, що на заплановану на квітень ц.р. сільсько-господарську виставку в Києві приготовано відповідну брошуру та взагалі писані вияснювальні матеріяли... російською мовою!

Виставку приготовляє Інформаційне Агентство З'єднаних Стейтів, яке більше від будь-якої іншої частини американського уряду повинно знати, що власне українська мова є тепер на головному прицілі народовбивчо-русифікаторської політики кремлівських завойовників, що чи не всім українським борцям за людські і національні права свого народу зараховується оборону рідної української мови до їхньої „антирадянської агітації і пропаганди" і за це їх судять на довгі терміни у в'язницях, концентраційних таборах чи закладах для божевільних. Інформаційне Агентство ЗСА у Вашінгтоні могло б легко довідатись, скільки то вже листів вислано з України до міжнародних установ, і навіть до президента Картера особисто, з проханням виступити в обороні їх потоптаних Москвою людських прав, між якими на одному з перших місць є власне українська мова.

Американська сільсько-господарська виставка в Києві із вияснювальними брошурами й матеріялами в російській мові була б найбільш яскравим запереченням оформленої президентом Картером теперішньої американської політики оборони прав людини. Не диво, що негайно після появи в „Ню Йорк Таймсі" минулого тижня вістки про цю виставку та про брошуру в російській мові багато громадян телефоном до редакції бажали впевнитись, чи це справді можливо, щоб Америка, чемпіон пошанування людських і національних прав у цілому світі, сама так брутально порушувала одне з найосновніших прав українського народу.

Можна припускати, що тут йдеться про звичайну людську помилку, яка — на щастя — ще не сталася; вона тільки запляновата і її ще можна направити, приготовивши всі ці вияснювальні матеріяли українською мовою для виставки в Україні та в мові народу кожної із інших підсовєтських республік, в яких ця виставка запланована.

Сказано, що це могло статися помилково і тому можна мати певність, що Інформаційне Агенство буде тільки вдячне за звернення йому уваги в цій справі. Як нам відомо, Український Конгресовий Комітет Америки та ряд інших наших установ вже переслали чи плянують переслати свої завваги в цій справі. До швидкої і повної направи цієї помилки може і повинен причинитися кожний громадянин, пишучи на адресу:

Hon. John E. Reinhardt, Director
U.S. Information Agency
Room 7000
1750 Pennsylvania Avenue
Washington, D. C. 20547

„МОГО МУЖА ПЕРЕСЛІДУЮТЬ ЗА ПЕРЕКОНАННЯ" — ПИШЕ ДРУЖИНА ЙОСИФА ТЕРЕЛІ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід продістався документ українського самвидаву „Лист Олени Терелі до Міжнародної асоціяції психіятрів", в якому вона розповідає про долю її мужа і просить допомогти його звільнити. Тереля знаходиться тепер в Дніпропетровській спеціяльній психіятричній лікарні.

Йосиф Тереля

Йосиф Тереля народився в 1943 р. на Закарпатській Україні. 1962 р. його засудили на 4 роки таборів, обвинувачуючи в крадежу зброї. Тереля втік з табору, його зловили і судили вдруге, після того він ще раз втік і його знову зловили. В наслідку цих спроб втечі, Терелю перевели до спеціяльної психіятричної лікарні в Сичівці в 1972 р. В 1976 р. рішенням суду Терелю звільнили. В грудні 1976 р. Тереля написав відкритого листа до предсідника КҐБ Ю. Андропова, протестуючи проти переслідування Української Католицької Церкви. Цей лист кружляв в українському самвидаві і був надрукований на Заході.

28 квітня 1977 р. Терелю ще раз запроторили до психіятричної лікарні в м. Берегові на Закарпатті. 10 червня 1977 р. Береговський районний суд розглядав справу Й. Терелі у зв'язку з його спробою втекти з лікарні. Суд відбувся у відсутності підсудного та його адвоката чи будь-якого представника Терелі; навіть дружині заборонили вступ на залю. В середині червня прокурор Берегівського району, А. М. Мєшко, повідомив дружину, що рішення суду (запроторити Терелю до спеціяльної психіятричної лікарні) було скасоване, бо попередньо порушено право Терелі на захист, що швидко відбудеться новий суд з адвокатом, але що Терелю все ж таки вишлють до спеціяльної лікарні.

На початку липня суддя Йосипчук повідомив Олену Терелю, що вона не буде знати коли відбудеться суд над її мужем, бо закон до цього не зобов'язує. Щойно при кінці липня дружи-

(Закінчення на ст. 8-ій)

ЗСА СКРІПЛЯТЬ СВОЇ ЗБРОЙНІ СИЛИ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Лос Анджелес. — Промовляючи у понеділок, 20-го лютого, перед Радою для міжнародних справ, секретар оборони Гарольд Бровн заявив, що уряд президента Джіммі Картера плянує скріпити свої стратегічні збройні сили на Далекому Сході та свою фльоту на Тихому океані, бо на тому обширі „постійно зростає військова сила Совєтського Союзу".

Бровн у своїй промові кількакратно підкреслював, що для Америки та цілого вільного світу безпека Далекого Сходу так само важлива як і безпека Европи, зазначуючи, що помиляються ті коментатори, які твердять, що уряд ЗСА всю свою увагу присвячує справам Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), а нібито ігнорує Далекий Схід. Секретар оборони сказав, що Америка та її союзники мусять бути однаково сильні в Европі і на Далекому Сході, бо тільки тоді буде запевнена безпека цілого вільного світу.

Гарольд Бровн відмітив, що не тільки постійний зріст військової сили Совєтського Союзу на Тихому океані вимагає скріплення оборонної спроможности американських збройних сил на тому обширі, але цього вимагає також факт, що далі існує можливість, що комуністична Північна Корея може напасти на Південну Корею, як також може поширити свою „агресивну діяльність" комуністичний В'єтнам. Він підкреслив, що не можна цілком виключати можливости, що дійде до порозуміння між Совєтським Союзом і червоним Китаєм, які тепер є запеклими ворогами, але можуть стати приятелями, як були в минулому. Це становило б поважну загрозу для вільного світу — сказав секретар Бровн.

Щоб запобігти послабленню оборонної сили Америки та її союзників на Далекому Сході, американські військові частини протягом наступних 5 років дістануть нові літаки, як також нові атомові ракети для підводних човнів та бомбовиків і нові військові кораблі.

Кілька днів раніше Департамент оборони повідомив, що з уваги на те, що з Південної Кореї будуть відтягнені американскі піхотинні частини, уряд президента Картера вирішив скріпити повітряні збройні з'єднання ЗСА в тій азійській країні. Протягом наступних кількох місяців до Південної Кореї буде призначено принаймні 12 додаткових літаків типу „Ф—4", а згодом це число зросте ще більше — інформують речники Департаменту оборони. Крім того, Білий Дім незабаром передасть Конгресові плян щодо збільшення фондів на військову допомогу для Південної Кореї, бо комуністична Північна Корея постійно скріплює свою військову силу.

СССР ніколи не пропонував спільного нападу на червоний Китай — твердить ТАСС

Москва. — Совєтське пресове аґентство ТАСС минулої п'ятниці, 17-го лютого, категорично заперечило твердження Г. Р. Гальдемана, шефа персоналу Білого Дому за президентури Ричарда Ніксона, який у своїй книжці „Ди Ендс оф Повер" („Вершини влади") пише, що в 1969-му році лідери Совєтського Союзу кілька разів зверталися до уряду ЗСА з пропозицією спільно напасти атомовою зброєю на комуністичний Китай, але що президент Ніксон відкинув цю пропозицію. ТАСС назвав ці твердження Гальдемана „брехнею від початку до кінця" і заявив, що ці твердження мають „провокативні наміри". Контрольоване Кремлем пресове аґентство твердить, що Москва не могла пропонувати спільного нападу на Китай, „бо це противорічило б закордонній політиці Совєтського Союзу".

Як відомо, твердження Гальдемана заперечили теж Генрі Кіссінджер, який в 1969-му році займав пост головного дорадника Білого Дому для справ крайової безпеки, та тодішній державний секретар Вілліям П. Роджерс. ТАСС відмітив, що Кіссінджер „рішучо відкинув ці видумки" Г. Р. Гальдемана, додаючи, що Совєтський Союз постійно закликає Китай підписати договір щодо ненападу атомовою як теж конвенційною зброєю.

Політичні аналітики, однак, вказують, що в 1969-му році відносини між Москвою і Пекіном були дуже напружені, зокрема щодо спірного кордону над ріками Уссурі та Амур, бо китайці тоді твердили і далі твердять, що теперішній совєтський уряд продовжує політику царсько-російської імперії, яка нелегально прилучила ці „китайські землі". В березні 1969-го року дійшло до збройних зударів над Уссурі, в наслідок яких згинуло біля 800 китайських та 60 совєтських вояків. Хоча ситуація на спірному кордоні тепер дещо устабілізувалася, то Пекін далі продовжує твердити, що Совєтський Союз „окупує китайську територію".

В Українському Музеї в Ню Йорку буде показ писання писанок

Ню Йорк (УМ). — Український Музей в Ню Йорку заплянував, почавши від суботи, 4-го березня 1978 р. до неділі, 16-го квітня 1978 р. включно, покази писання писанок для дорослих і окремо для дітей у віці від 6 — 12 років життя. Як для дорослих, так і для дітей, двомовні лекції провадитимуть професійні писанчарки. Під час показів висвітлюватимуть нагороджений фільм Славка Новицького „Писанка"

Рівночасно буде виставка писанок з музейної збірки.

Покази для дорослих відбуватимуться в суботу, 4-го березня, 1978 р. в ранніх годинах 9.30 до 12.30 і в пополудневих 2.30 до 4.30 та в неділі, 19-го березня тільки в пополудневих годинах 2-ої до 5-ої, 2-го квітня і 16-го квітня в ранніх годинах 10-ої до 1-ої і пополудневих 2-ої до 5-ої.

Покази писання для дітей відбуватимуться в суботи, 11-го березня, 1-го квітня і 15-го квітня в ранніх годинах 9.30 до 12.30 та в пополудневих 2.30 до 4.30, як також в неділі, 12-го березня і 19-го березня в ранніх годинах 10-ої до 1-ої та в пополудневих 2-ої до 5-ої. В неділю, 19-го березня показ відбудеться тільки в ранніх годинах.

Середи, 8-го і 15-го березня, від год. 9-ої до 12-ої зарезервовано для шкіл в околиці Музею.

Будні дні, в часі між 9-им і 12-им березня, можуть окремо резервувати школи, чи окремі групи на додаткові покази.

Вступ на покази для дорослих виносить 3 дол., діти даром, тільки за зворотом 50 цен. за матеріяли.

НА КОНФЕРЕНЦІЇ У БЕОҐРАДІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ СУПЕРЕЧКИ

Београд, Югославія. — Пресові агентства і акредитовані в Югославії кореспонденти інформують, що Европейська Конференція для справ безпеки і співробітництва, яка тепер добігає до кінця в Београді, не тількищо опинилася у безвихідному становищі, але навіть не може закінчити своїх нарад у визначеному реченці з огляду на різницю поглядів що до кінцевого акту Конференції. Раніше, західні делеґати відкинули запропонований Совєтським Союзом зміст кінцевого комунікату з огляду на те, що він майже поминав мовчанкою справу людських прав і ряд інших гуманітарних справ, які входять до „Третього кошика" Гельсінкської угоди. Тепер делеґації СССР і і його сателітів не хочуть погодитись на узгіднений в комісіях зміст кінцевого документу, немов би у відплату за поведінку Заходу у дискусії над совєтським документом. Цілий ряд приватних ініціятив виявлено в останньому часі з метою зрушити з мертвої точки Београдську Конференцію. Президент Югославії Тіто і французький президент Валери Жіскар д'Естен написали свої звернення до генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Леоніда Брежнєва, а також до конференції дев'ятьох европейських держав — членів Европейського Економічного Ринку, яка тепер відбувається в Копенгагені, з проханням вжити свого авторитету, щоб вивести Европейську Конференцію з тупика і шукати компромісового виходу із становища. Совєтський Союз досі відмовлявся підписати будь-який документ, який наголошуватиме справу людських прав в СССР й інших комуністичних країнах; Захід, у проводі із ЗСА, не бажає відступати від своїх раніших позицій у цій ділянці. Західні делегації дорікають Совєтському Союзові, що це він був великим ентузіястом скликання Гельсінкської Конференції, надіючись, що така конференція загарантує теперішні кордони СССР і вплив у сателітних країнах. Комуністичні делегації натомість скаржаться, що ЗСА і західні держави, поза обороною прав людини, не цікавились іншими справами Европейської Конференції, головно проблемою роззброєння, скорочення військових частин в Центральній Европі тощо. Досі не опубліковано звернення Тіта і Жіскара, але загально здогадуються, що обидва президенти настоюють, щоб Совєтський Союз погодився на остаточний текст документу, запропонований Францією минулої п'ятниці, 17-го лютого. Югославський амбасадор до СССР Йозе Смол передав Брежнєву листа від Тіта особисто і розмовляв з ним після того ще 40 хвилин на теми Београдської наради. Опісля голова совєтської делегації Юлій Воронцов заявив кореспондентам, що він потребує більше часу для простудіювання французької пропозиції.

Згідно з інформаціями Ройтера, східні і західні делегації погодилися на триденне продовження дискусії над остаточним змістом кінцевого комунікату. Також стало відомо, що невтральні країни працюють в напрямі злагоди між демократичними і комуністичними делегаціями, побоюючись, що неформальне закінчення Београдської Конференції пошкодить політиці детанту і загальній співпраці між Сходом і Заходом.

Єгипет припинив дипломатичні зносини з Кипром

Каїр, Єгипет. — У зв'язку з випадком, який трапився на Кипрі — нападом палестинських партизан на Гілтон готель в Нікосії, вбивством головного редактора проурядової єгипетської газети „Аль Арам" Юсефа ель Сабаі і захопленням 30-ох закладників, які брали участь разом із Сабаі в конференції, Організації для африкансько-азійської солідарности, нападом єгипетського командо на летовище, у якому загинуло 15 єгипетських вояків, 16 були раненими і 57 попали в полон — Єгипет наказав кипрійському амбасадорові покинути країну, а офіційні урядові чинники Єгипту заявляють, що фактично перестали діяти дипломатичні зв'язки між Єгиптом і Кипром. Щоб злагіднити напружене становище президент Кипру Спирос Киприяну наказав звільнити усіх 57-ох єгипетських вояків, які брали участь в нападі на летовище з метою звільнення закладників і попали під вогонь кипрійських поліційних з'єднань, а також повернути поранених, які від неділі, 19-го лютого ц. р. перебували у військовому шпиталі на Кипрі. Єгипет відкликав з Нікосії також свого амбасадора, але компетентні чинники єгипетського уряду заявили, що відкликання амбасадора не означає цілковитого зірвання дипломатичних зносин з Кипром, бодай під теперішню пору, бо не відомо, як розвиватимуться події в будучому. Кипр однак відмовився передати єгиптянам захоплених терористів, які, як стверджують єгипетські газети, брали безпосередню участь у вбивстві ред. Юсефа ель Сабаі. На летовищі в Каїро поворотців з Нікосії вітали з парадою члени кабінету і понад 700 військовиків, переважно старшин. Уміжчасі Палестинська Визвольна Організація, якій єгипетській президент Анвар ель Садат закинув вбивство його колеги і, як це він висловився, „рідного брата", опублікувала офіційний документ, у якому говориться, що терористи діяли на виразне доручення Іраку, який сильно опонує до мирної політики президента Садата і його офіційних зустрічей з ізраїльськими чинниками. Також кипрійські греки, піддержуючи становище ПВО, стверджують в окремій замітці, переданій кореспондентам на Кипрі, що терористи не належать до жадної палестинської організації. Однак єгиптяни, які пережили випадок і були закладниками терористів, стверджують, що терористи вдершись до готелю Гілтон, виразно і недвозначно заявили, що вони палестинці.

ВИСТАВКА ТВОРІВ ГНІЗДОВСЬКОГО У ВІРДЖІНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Шарлотсвил, Вірджінія (Юрій Головінський). — В неділю, 12-го лютого, в будинку Студентського Осередку, при університеті Вірджінія у Шарлотсвил, Вірджінія, була відкрита виставка дереворитів мистця Якова Гніздовського.

Виставку, яка триватиме від 12-го лютого до 3-го березня ц. р., зорганізувала пані Анджеліка Шміґелов Повел, директорка Слов'янського Відділу в бібліотеці цього університету.

Студенти подивляли такі мистецькі дереворити, як: „Вівці", „Кіт", „Папороть", „Кактус" та інші.

СОВЄТСЬКІ ГРАБІЖНИКИ НАЖИВАЮТЬСЯ СПАДКАМИ І ПОСИЛКАМИ З АМЕРИКИ

Детройт. — Завіщення, маєтки для спадкоємців в Совєтському Союзі та інших комуністичних країнах Східньої Европи, здирства і фальшування документів урядами тих країн і безсилля американських правників у світлі існуючих законів були предметом обширної статті пера Джуді Роуз, що її помістив щоденник „Детройт Фрі Пресс" з неділі, 5-го лютого. Стаття із численними цитатами правників і громадських діячів, включно з українськими, рівнож заторкує справу пересилки пакунків до СССР та високі мита, за допомогою яких комуністичний уряд тієї країни набиває свою скарбницю мільйонами так вартісних долярів.

Яскравим прикладом одної українки авторка статті ілюструє комплексну проблему завіщень із спадкоємцями в Україні.

Юлія Бабак, яка прибула до ЗСА молодою дівчиною в ранніх роках цього сторіччя, померла в квітні минулого року на 78-му році життя. В 1933-му році вона відкрила маленький ресторан в недалекому Дірборні, який згодом переробила на бар, що втішався доброю фреквенцією. За довгі і тяжкі роки праці її маєток зріс до вартости 1.8 мільйона долярів, згідно з твердженням її правника, Ватсона Здродовского, який рівнож заявив, що покійна жила скромно, працюючи довгі години в барі. „Вона зачиняла бар в 2-ій вранці, а вже в 9-ій годині вона замітала хідник перед її підприємством", сказав Здродовскі.

Приготовляючи завіщення для покійної, цей правник твердить, що він дораджував їй не записувати маєтку на родини сімох братів і сестер в Україні, бо немає жадних ґарантій, що вони з цього маєтку щонебудь одержать. Покійна не послухала, керуючись правдоподібно сантиментом і свідомістю нужди в якій проживають її рідні в селі в Україні. Маєток, в сумі біля 900,000 долярів, згідно з її завіщенням піде в невідомі руки.

„Я вже післав багато грошей туди", — сказав Здродовскі — і кожний раз, коли мені попадає така справа в руки, я злощусь, бо маю прочуття, що вони не одержать цих грошей". Здродовскі сказав, що в найкращому випадку родина Юлії Бабак одержить 10 відсотків належної їй суми.

Ще більш песимістично висловився інж. Василь Колодчин, голова Метрополітального Відділу УККА: „Вона не побачить зломаного цента...Шкода, бо вона змарнувала своє життя і свої гроші". Проблема в тому, заявив інж. Колодчин кореспондентові, що ця втрата — непотрібна, коли б покійна була свідома того, наскільки скомплікованими є закони спадкоємства та що можна було знайти іншу, хоч також коштовну, дорогу допомагаючи її рідним.

Це підтвердили численні правники, які мають до діла з подібними справами громадян жидівської та інших східньоевропейських етнічних груп. Вони стверджують, що існуючі закони в справах спадків дозволяють чужим урядам накладати руки на маєтки, призначені для приватних осіб в їх країнах. В цей спосіб, з одного лише стейту Мічіган, кожного року пересилається від 3 до 5 мільйонів долярів до країн Східньої Европи, згідно з офіційними даними бюра публічного адміністратора цього стейту. Тому правники і громадяни стейту домагаються змін в законах і міжнародних угодах, які відносяться до цих справ.

Закон стейту Мічіган вимагає повідомлення консуля країни, в якій живуть спадкоємці померлої особи.

„Консулі інших країн прямо кажуть „дякую" і на тім кінець — сказав Кен Філліпс, правник в Детройті, — але коли це відноситься до країн поза заліз-

(Закінчення на ст. 8-ій)

Помер св. п. о. Віссаріон Андрейчук, ЧСВВ

Асторія, Н. Й. — В понеділок, 20-го лютого 1978 р. тут у вечірніх годинах помер несподівано на удар мозку (стровк) св. п. о. Віссаріон Андрейчук, ЧСВВ, довголітній парох української католицької церкви Чесного Хреста в Асторії. Св. п. о. Андрейчук, один з 8-ох дітей Миколи Андрейчука і Теклі Дмитраш, народився 24-го січня 1915-го року в Родвоте, Альберта, Канада. До манастиря оо. Василіянів вступив Покійний на 15 році життя з метою вчитися і стати священиком для Української Католицької Церкви. Після закінчення богословських і філософічних студій у Мондері, Альберта, Архиєпископ Василій Ладика висвятив 23-го липня 1939 р. монаха В. Андрейчука на священика. Спочатку молодий священик побував на парафіях в Канаді, а від 1940 р. в З'єднаних Стейтах Америки, як душпастир при церкві св. Миколая в Чікаґо, ігумен Василіянського манастиря в Давсоні, Па., звідкіля переїхав на парафію в Бінґгемтоні, а потім до Ню Йорку на парафію св. Юра і вкінці до Асторії, Н. Й., де став парохом церкви Чесного Хреста від 1957 року. За заслугами св. п. о. В. Андрейчука і великою допомогою та жертвенністю парафіян тут збудовано величавий Божий Храм, посвячення якого відбулося в 1967 році. Покійний о. В. Андрейчук присвячував багато уваги не тільки розвитковій парафії, але також праці діючих в Асторії суспільно-громадських і молодечих організацій та установ й праці церковних братств. Великим бажанням св. п. В. Андрейчука було довершити артистичне розмалювання церкви і на ту ціль парафія збирала інтенсивно фонди. Невмолима смерть перекреслила усі дальші пляни св. п. о. В. Андрейчука.

Св. п. Віссаріон Андрейчук

Єромонаші похоронні відправи розпічнуться в середу, 22-го лютого ц. р. о год. 7-ій вечором в церкві Чесного Хреста і продовжуватимуться в четвер 23-го лютого о год. 9-ій рано з участю Владики Василя і численного духовенства з довколишніх парафій. Тлінні останки св. п. о. В. Андрейчука будуть покладені на вічний спочинок на цвинтарі Святого Духа в Гемтенбурзі, Н. Й.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали, незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши зааддресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

За ширмою брехні

Совєтська преса й інші засоби масової інформації, а вже найбільше урядове пресове агенство ТАСС, продовжують заперечувати активну участь Совєтського Союзу у війні в Етіопії, а згладно в провінції Огаден, де якраз під теперішню пору Етіопія розвинула велику військову офензиву проти сомалійських повстанців-автохтонів і реґулярних армійських частин Сомалії, тобто держави, що ще донедавна сама була совєтським сателітом і таким залишилася б, якщо комуно-московські імперіялісти, які вже від років систематично поширюють свої впливи й домінацію в африканських країнах, не піддержали б були політично і морально, а в першу чергу мілітарно етіопського прокомуністичного режиму на чолі з диктатором полк. Менґісту Гайлє Маріямом.

Очевидно, західнім громадянам тяжко орієнтуватися в лябіринах совєтської брехливої пропаґанди, яка, наприклад, твердить, що не Етіопія, а Сомалія веде агресивну війну і що Совєтський Союз, Куба й інші „соціялістичні" держави, піддержуючи морально і матеріяльно уряд Етіопії, продають їй зброю. Але тому, що сучасною зброєю не можуть орудувати етіопські вояки, СССР і Куба змушені висилати туди своїх інструкторів для перевишколу тамошніх рекрутів. Поминаючи всяку логіку і незаперечні дані про присутність в Етіопії тисячів кубинських і совєтських вояків, які, як це доказують розвідчі агенції Заходу, навіть беруть активну участь в боях, як танкісти, летуни, артелеристи тощо, ТАСС постійно твердить, що західні інформації про розвиток подій в Етіопії це „провокативні видумки", „частина антисовєтської пропаґанди капіталістичних кругів" і вперто заперечує совєтську заанґажованість, а війну в провінції Огаден називає тільки „прикордонним конфліктом", який за посередництвом Совєтського Союзу й інших комуністичних держав, які дорожать миром у світі, напевно буде „поладнаний".

На жаль, такими катеґоріями „поладнання" прикордонних конфліктів думає також частина західніх політиків. І тому відомий коментатор Вілліям Ф. Баклі цілком слушно запитує в коментарі у „Ню Йорк Повсті" й інших газетах з 14-го лютого ц. р., чи дійсно усі пограничні спори будуть вирішуватись при допомозі совєтської зброї? Чи може у випадку Етіопії йдеться про щось більше, наприклад про контролю шляхів до арабських країн і джерел нафти, про що виразно говорить сьогодні президент Сомалії Мохаммед Сіяд Барре і президент Кенії, яка може стати незадовго черговою жертвою комуно-московських імперіялістів, які вже розпочали там скріплювати опозійні сили і творити та, очевидно, озброювати підпільні оргаанізації із завданням повалити теперішній прозахідній уряд.

Тому то було б безглуздям говорити сьогодні про мирні інтенції совєтських диктаторів в обличчі існуючої ситуації, в обличчі повної совєтської заанґажованости у багатьох льокальних війнах, переворотах, міждержавних і міжпартійних конфліктах, та, як останньо виявила американська Центральна Розвідча Агенція, в перебранні повної повітряної „охорони" кубинського острова, віддаленого тільки на 90 миль від побережжя ЗСА. Факти говорять про щось цілком протилежне і до цих фактів повинні пильно приглядатися західні держави та підготовлятися на випадок оспіваного комуно-московськими завойовниками „останнього рішаючого бою".

Справедлива пропозиція

У кінці січня цього року одинадцять американських законодавців, які є членами Комісії для справ безпеки і співробітництва в Европі, що має за завдання слідкувати за виконанням Гельсінкських угод, звернулися листовно до Інституту Нобля в Норвегії з пропозицією, щоб Нобелівську Нагороду Миру на 1978-ий рік призначити Громадським групам сприяння виконання Гельсінкських угод в СССР. Подібну пропозицію внесли також члени бельгійського та норвезького парляментів.

Американські законодавці у своєму листі згадують членів Громадських груп в Совєтському Союзі — між ними 5-ох членів української групи: Миколу Руденко, Олексу Тихого, Миколу Матусевича, Мирослава Мариновича та Левка Лук'яненка, — яких совєтські власті заарештували, а деяких вже і засудили на довгі терміни ув'язнення тільки за те, як пишуть згадані американські законодавці, що ці особи — „це люди великої моральної відваги", які „посвятили своє життя службі для миру та для гідности всіх народів".

Пропозиція американських законодавців, щоб Гельсінкським групам в Совєтському Союзі признано Нобелівську Нагороду Миру, цілком слушна і справедлива, мавши на увазі вищезгадані причини, подані самими законодавцями. Члени Гельсінкських груп, наражаючись на жахливі відплати з боку комуно-московських диктаторських властей, сповняють велику місію: вони своїми протестами до совєтських властей та інформаціями, поширеними по Совєтському Союзі і за кордоном про постійне порушення Кремлем всіх політичних, національних, релігійних і загальнолюдських прав, ці Гельсінські групи стараються запевнити світовий мир, бо дійсний мир можливий тільки тоді, коли між країнами світу існує довір'я, а таке довір'я може існувати тільки під умовою, що кожна держава шанує права і гідність своїх громадян.

Факт, що американські, норвезькі та бельгійські законодавці внесли пропозицію, щоб Гельсінкським громадським групам в Совєтському Союзі признати Нобелівську Нагороду Миру, це також доказ, що діяльність цих груп не пішла намарно, бо все більше і більше людей на Заході, і то осіб на важливих і відповідальних постах, виявляють свою турботу долею людей і народів в комуно-московській імперії.

Інститут Нобля повинен присвятити належну увагу закликам законодавців ЗСА, Бельгії та Норвегії, до яких — треба надіятися — прилучаться також парляментаристи інших країн вільного світу.

Іван Овечко

А ПАРТІЇ ТАКИ БУДУТЬ

(Голос у дискусії)

Скільки б ми не писали (як ото д-р Богдан Цимбалістий у серії статтей „Чи потрібні політичні партії на еміґрації" („Свобода" ч. 28-31) про непотрібність українських політичних партій на еміґрації, вони, ті партії, таки будуть. Особливо, якщо згаданий автор мав на увазі ті українські організації, що себе партіями в своїх офіційних назвах не називають, а лише організаціями, союзами, спілками і т. д., хоч діють як партії. Трудно заперечити будьякому твердженню Б. Цимбалістого, але його сподівання або поради щодо ліквідації партій на еміґрації не реалістичні вже хоч би тому, що всі наведені й ненаведені ним енциклопедичні окреслення суті партії як такої не охоплюють справжньої суті українських партій і партійного покрою організацій на чужині.

Не належачи до будьякої партії і в своїх поглядах і переконаннях вважаючи себе найпонадпартійнішим українцем, яким тільки людина може бути, я б вітав щиро таке „чудо": нема більше партій серед нас на еміґрації, а є громадська координація всіх зусиль на допомогу українцям у поневоленій Україні та на врятування української субстанції поза її межами. Але одна річ — бажати, інша річ — холоднокровно й реально дивитися на світ і тільки задовольнятися паперовими „побожними бажаннями". Цим останнім і залишаться всі чотири серії статтей названого вгорі автора дискусійної статті. Чому?

Бо партії — це не мішок картоплі, що його можна б враз викинути через вікно і забути. Партії — це певні ідеології й ідеї, що є спільні певній групі людей; це рухи на базі певних засад. Як же їх отак просто, через ніч, можна позбутися? Іншими словами: як можна замкнути уста якомусь безкомпромісовому лідерові, що визволення України вбачає лише в революції проти Москви, коли існує інший лідер, який щастя України вбачає в якомусь евелюційному переродженні сьогоднішньої ситуації і кпить собі з революційности першого? Або як можна замкнути вуста другому, коли існує перший? Чи, може, замкнути вуста обом? А вони ж мають послідовників своїх поглядів! І таких партій у нас не дві й не три. Відмовитися від своєї діяльности, яку ми називаємо партійною, для них означало б зраду власних ідей й ідеологій, ба навіть зраду України.

Це правда, що багато грошей жертвенних людей іде на внутрішньо-партійні потреби. Алеж ті люди, що дають гроші, знають, куди вони дають. І було б наївним сподіватися, що ті самі гроші пішли б на іншу ціль у більшій кількості, якби не було потреби фінансувати існування тієї чи іншої партії. Люди дають туди, де, на їх думку, ті гроші найкраще, найкорисніше вживаються. Помилково твердити також, що такі установи як Гарвард постали без „партійних" грошей — на Гарвард давали й дають ті, що дають на певні партії. Сподіватися ж, щоб якась партія як партія фінансувала щось, крім своїх власних починань, — теж наївно: де, яка партія в світі фінансує щось інше, крім своїх плянів?! Тож, якщо в списку жертводавців нема одної чи другої ОУН, чи УРДП, чи СВУ, СГД чи ще якоїсь партії, це зовсім не означає, що члени тих партій не давали або не дають грошей на дану ціль, що не має нічого спільного з партійною діяльністю. То й добре, що партії як партії на ті речі не дають, бо інакше була б боротьба за партійну гегемонію в тій чи іншій установі, що живе з пожертв і з партіями нічого спільного не має.

Партії на еміґрації не борються за участь чи гегемонію в уряді, бо ні держави, ні уряду ми не маємо. Але вони борються за поширення своїх політичних ідеологій серед еміґрації та кожна партія по-своєму хоче допомогти Україні в її біді. А хто з нас „усі розуми поїв", щоб безапеляційно сказати, як саме та допомога мусить виглядати та всю еміґрацію „зобов'язати" якраз так діяти, як кожний із нас вважає за слушне? Кожному з нас хотілося б допомогу Україні поставити саме на такі рейки, як кожний із нас думає, що так корисніше. А де й коли й у якого поневоленого народу або його еміґраційної маси були ті погляди однакові?

Д-р Б. Цимбалістий робить наголос на молодь, малюючи її безпартійною чи понадпартійною чи взагалі позапартійною. Чи так воно справді є? Не зовсім. Кажучи це, маю на увазі не тільки впливи українських партій, а й американських, канадських та інших. А хіба серед тієї американської й іншої молоді нема впливів партій — від найконсервативніших до найлівіших, аж до комуністичних включно? Навіть якщо та молодь не снить про владу чи уряд, вона в щоденному поступованні виявляє дуже часто впливи тих чи інших партій. Партії — наші чи й інші — борються не тільки за владу, а й просто за душу людини, щоб змінити світ. І всі вони думають і вірять, що вони за

(Закінчення на ст. 6-ій)

СТАНОВИЩЕ І ПЛЯНИ ПУН

ІНТЕРВ'Ю З Д-РОМ ДЕНИСОМ КВІТКОВСЬКИМ, ГОЛОВОЮ ПРОВОДУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

ВІД РЕДАКЦІЇ: Представники „Нового Шляху" з Торонта та „Українського Слова" з Парижу відвідали Голову Проводу Українських Націоналістів, д-ра Дениса Квітковського, і поставили йому ряд питань з метою поінформувати членство Організації Українських Націоналістів та Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій, український політичний світ та загал українського громадянства про пляни і майбутню працю ОУН під керівництвом нового Голови ПУН, який перебрав головство, згідно з Устроєм ОУН, після смерти сл. п. Олега Штуля-Ждановича. Інтерв'ю передруковуємо в цілості з „Нового Шляху", Торонто, 11-го лютого 1978.

III

Цей процес „зміни варти" і „відмолодження" був постійно політикою ОУН. Тому і в Проводі ОУН засідають старші друзі з молодшими. Старші дають молодшим свій досвід і беруть від молодших їх революційний запал.

ПУН докладає великих зусиль, щоб продовжувати старі і тісні зв'язки із Братніми Організаціями ІСНО, які працюючи за власними статутами в країнах свого поселення, визнають Провід Українських Націоналістів за свій найвищий морально-політичний провід. Братні організації ІСНО є незвичайно важливим чинником моральної і матеріяльної підтримки праці ПУН, а одночасно вони є виразниками політичної думки УНРуху серед організованого нашого громадянства на чужині.

Поповнювання новими молодими кадрами Братніх Організацій зі системи ІСНО є не тільки турботою Проводів цих організацій, але турботою і Проводу Українських Націоналістів. Адже все наше життя на чужині і допоміжна роля української еміґрації Україні — залежатиме від збереження якнайбільшого числа молодих кадрів на службі українській справі.

Проблема молоді — це чи не найважливіша проблема, не тільки в нас, але в усьому світі. Тут, на еміґрації, проблема молоді, а в тому й поповнення кадрів, тим тяжча й поважніша, що ця молодь виростає в чужому оточенні, живиться чужою культурою і Україна стає для неї, в певній мірі, тільки абстракцією. Деяка частина цієї молоді втрачає власну мову, затрачує свою національну індивідуальність і не має досить гордости, щоб плекати своє „коріння" соками української душі.

Але ми віримо, що певна апатія нашої молоді до політичного життя, а часом і шукання „нових шляхів" до незнаного їм самим ідеалу, є переходовим явищем і, скоріше чи пізніше, наша молодь включиться в процес боротьби українського народу за відновлення його державної суверенности. Клич крови був і завжди буде сильніший від усіх переходових шукань „нових ідеалів" і нових шляхів.

ЗАПИТ: Згідно з устроєм ОУН черговий ВЗУН мав би відбутися 1978 чи на початку 1979 року. Які основні завдання стоять перед черговим IX ВЗУН?

ВІДПОВІДЬ: Я вже зазначив раніше, що основна мета Організації Українських Націоналістів є відновлення і закріплення державної суверенности українського народу на його етнографічних землях. Але, в сучасному політичному світі, який любується в „глобальних" теоріях, гасло творення національних держав не є дуже популярним. Гасло, або принцип „самовизначення" народів лишається тільки гаслом без змісту. Бо, наприклад, хоч конституція СССР визнає за Україною право на вихід із „союза совєтських республік", а міжнародне право признає їй, хоч дуже куцу, міжнародню індивідуальність (т. зв. українська РСР нпр., є членом Об'єднаних Націй і деяких інших міжнародних інституцій), то той же світ трактує Україну, як нероздільну частину Росії (так, Росії), і толерує переслідування і карання українських „дисидентів" за „злочин" їх конституційного права на аґітацію за право України на вихід України із „совєтського союза"...

Тож, перед ОУН стоїть і дальше основне завдання: боротьба української нації за право бути собою.

В цій боротьбі ми стоїмо знов в обличчі різних теорій політичних сурогатів і навіть ілюзій.

В той час, як наша старша ґенерація, тут і там, живе старими вартостями, то деяка наша молодь шукає нових вартостей, забуває дуже часто, що старі вартості є незмінні. Змінюються тільки шляхи до їх осягнення. Ми всі шукаємо нових шляхів, але цупко тримаємося старих правд, старих вартостей. В цьому „шуканні" витворилася поважна прірва між „молодими" і „старими". Тому одним із основних завдань недалекого ВЗУН буде якраз проблема „вартостей" з одного боку, і „шляхів" до їх осягнення чи здобуття - з другого боку.

Якщо ходить про нашу молодь на еміґрації, то деяка частина з неї не може дати собі ради з різними „марксизмами" - „ортодоксальний марксизм", „марксизм-ленінізм", „марксизм з людським обличчям", „марксизм Дубчека" і т. д. — а інші уважають, що гасло „прав людини" дає відповідь на українську проблему.

(Продовження буде)

Д-р Олександра Копач

СТЕПАН ДРОПАН І ЙОГО ДРУКАРНЯ

В останніх десятиліттях нашого століття наука розширює горизонти не тільки в невідоме майбутнє, але розкриває також заслони минулого. Нові наглядні докази, добуті з курганів, промовляють мовою фактів про праісторію України. Нові відомості, добуті з архівів, спростовують фальшиві, часто накинені нам погляди про культурний процес нашого народу. Потверджують правильні здогади і логічні міркування. Справді бо, як то можливо, щоб у Львові, місті багатому, місті на перехресті впливів Сходу і Заходу Европи, місті найбільшому в Україні-Русі XУ століття і так близькому до центральної Европи, друкарська справа ждала аж на прихід „московича Федорова", як подають тепер історії друкарства в Україні, видавані в Києві.

Історична правда доводить зовсім щось іншого. Не з Москви ішло друкарство до нас, а навпаки, з України в Москву. 1/. Незфальшована наука довела також, що Федоров, властиво, Федорович, не москвин, а русин-українець, поїхав до Москви закладати там друкарню, але мусів утікати звідтам перед розлюченою товпою, що й спалила його друкарню.

Історію Федоровича, його учня Мстиславця і сина, що підписувався Іван Інтролігатор, або Іван Друкаревич, наука вже вияснила, звернувши увагу на дуже важливу заяву Федоровича в епітафії, що її дотепер поминали, або й неправильно інтерпретували, а вона звучить так: „Друкованіє занедбалое обновил".

„Обновив" друкування, бож воно існувало щонайменше від 1460 року. Цей факт, дотепер нам незнаний, відкрили досліди документів з фонду Василіянських манастирів Центрального Державного Історичного Архіву у Львові", які з ряду причин не були дотепер у науковому обігу"., в яких згадується, що друкарня у Львові існувала ще в 1469 р. 2/. А далі в документі зазначується, що „манастир і церква св. Онуфрія були засновані, за свідченням львівського райці та історика Зиморовича, перед 1300 р. Далі року 1460 львівський громадянин Степан Дропан для матеріяльної підтримки священиків подарував манастиреві свою власну друкарню, яку польський король Казимир IУ підтвердив привілеєм у 1469 року". 3/.

Хто ж був цей фундатор Степан Дропан?

У цій надзвичайно цікавій праці Ореста Мацюка зазначується, що про Степана Дропана дійшли до нас — у львівських документах з XУ ст. — тільки скупі відомості. С. Дропан був українець, багатий міщанин Львова, одружений з дочкою німця Зомерштайна, і від нього походить назва дільниці Львова Замарстинів, а мав він значний маєток у Білогощі. Маєток цей, по смерти батька, успадкувала дочка, одружена зі Степаном Дропаном. Цікавим є також факт, що у Львові працював у 1486 р. Михайло Дропан, як інтролоґатор, і належав він, правдоподібно, до родини Степана Дропана, що займався друкуванням книг, а потім подарував свою друкарню манастиреві. Отже, українське друкарство починається беззаперечно з 1460 роком, а не 112 років пізніше. По сховищах і архівах повинні бути і ті перші книги, друковані у Львові, очевидно, якщо вони не згоріли в неплянованих і пляновано організованих пожежах. Згадані документи львівського архіву стверджують, що і в Києві існувала друкарня раніше, ніж ми дотепер знали, бо вже в 1531 році князь Константин Острозький подарував Києво-Печерській Лаврі друкарню, а це ще не означає, що друкарня не існувала там ще раніше. Києво-Печерський манастир горів кілька разів, а з тим пропадали і книги й архіви.

Підсумовуючи, можемо певно сказати, що перша друкарня в Україні існувала вже безперечно в 1460 році. Відомості, що їх на світло денне виявляють архіви, змінюють і спростовують фальшивий погляд на культурний розвиток української нації, на культурний процес, що проходив на нашій землі. Для нашого молодого покоління це величезної ваги факт.

Чому, одначе, досліди про ті часи, про ці важливі події зовсім замовкли? Чому не передруковують архівних матеріялів, не опрацьовують їх? Це питання постійно не давало нам спокою. Запитання в листах у цій справі залишались без відповіді. Аж оце недавно, зовсім несподівано, при зустрічі з одним туристом-відвідувачем вияснилась причина мовчанки, затушовання таких важливих для нас відкрить: „Москалі вивезли цілий архів зі Львова, не знати куди і не знати, що з ним зробили"... Обухом по голові ударило.

Подумаймо про архівні матеріяли в Західній Европі, щоб також не було запізно.

---

1) Проф. д-р Константин Біда, Українські видання в XVI ст. Богословія, вид. Українське богословське наукове товариство, Рим 1976, ст. 117-133. 2) Український календар, вид. Українське суспільно-культурне товариство в Польщі, Варшава, 1971, ст. 341.
3) Там же ст. 344.
4) Календар ст. 344.

Софія Наумович

СПОГАДИ ПЛЮЩА

(4)

„У нас проходив процес проти багатьох робітників київської електрівні, які розкидали летючки проти русифікації." (202) Провокації: Іван Світличний — „провокатор", бо вийшов з тюрми перед судом, Дзюба — тому, що не ув'язнений, а „Х" хвалив Петлюру." (204)

„З великим запізненням ми довідалися про два самоспалення у Києві: 5 грудня 1968 р. по Хрещатику бігла людина в вогні з окликом: „Хай живе вільна Україна!" У самвидаві сказано, що це був Василь Макуха, кол. політв'язень, а 10 лютого 1969, Микола Бориславський, теж політв'язень, хотів згинути у вогні перед київським університетом. КҐБ врятувало від вогню й ув'язнило за „протисовєтську пропаґанду". Макуха і Бериславський боролися в рядах УПА проти німців і москалів... Григоренко розказав про методи КҐБ супроти нього: він „жид і зробився „українцем" перед входом до компартії." (208)

„22 травня, як звичайно, молодь зібралася під статуєю Шевченка. Студенти говорили про протиукраїнські репресії, співали пісні". (214) „Я завіз до Харкова Дзюбину брошуру „Інтернаціоналізм чи русифікація"... Харків настільки зрусифікований, що українську мову чути тільки на базарі... міщани бачать у колгоспнику „неграмотного хама", а коли хто інший заговорить, то кричать: „спекулянт, бандерівець, фашист"... Харків став для мене символом найгіршого: погана архітектура, типово соцреалістична, місто шовіністичне, сіре, без обличчя... надуте". (216).

„Чеченці висадили динамітом статую Єрмолова „пацифікатора Кавказу"... Це викликало велику радість серед національностей, зокрема ж серед українців. Татари взяли Дзюбину брошуру, а нам дали їхній „бюлетень". (217)

17 червня 1969 р. КҐБ ув'язнило поета Івана Сокульського за Морозовий „Репортаж із заповідника Берії", за Дзюбину промову на вечорі Симоненка і за „Лист творчої молоді Дніпропетровська", що писав про погроми Ващенка — (героя „Собору" О. Гончаря), про українофобію і моральне зіпсуття совєтської еліти. Цього не могли простити Сокульському... Але чому забороняють „Собор"? Адже його мистецька вбогість дорівнює його політичній бездарності. Проте, навіть цей боязливий твір стягнув на себе увагу влади... і похвалу патріотів. Сверстюк зумів зробити з цього плиткого і примітивного роману — перлу української журналістики у своєму есеї „Собор у риштуванні". Інші хотіли бачити „зерно правди" в цьому романі й замикали очі на його сіризну. Мені було прикро що Гончара винесли під хмари, коли було стільки талановитих письменників. Натомість „Ніч під Івана Купала" та есей історика М. Брайчевського „Воз'єднання чи приєднання?" відограли велику ролю для зрозуміння українського питання і вимели з моєї свідомости залишки глупого інтернаціоналізму". (219) Слідує опис фільму сповненого історією України, і книжки Брайчевського, який марксистською методою аналізує подвиги Хмельницького й Мазепи та причини їхніх невдач. (220)

„У Карпатах я стрінув „ґуцулів" (невірна транскрипція)... Чого Скаба напав на Параджанова? Тому, що зробив український фільм?" (222) Важко було Плющеві довідатися про „справжні думки населення щодо УПА" як теж його перекладачеві добре написати „Говерля", (у нього „Ґоверля" — С.Н.) 223.

„У Львові ми спинилися в актора-жида, який критикував мій „націоналізм" (223-224) То Плющ казала: „Осадчий і Чорновіл мають подібні ідеї до твоїх". Вони мали в себе твори з-перед війни й допомогли мені зрозуміти український націоналізм і його боротьбу проти поляків, німців і москалів. Вони мають перевагу над східніми українцями: тісний зв'язок зі селянством, пролетаріятом і релігією... У східніх українців іритував мене їхній аполітизм" (225) „Проте кґбівський погром 1972 р. перемінив цей „культурний патріотизм" у політичний. Цікаво, чи КҐБ зуміє перемінити ще українських патріотів у шовіністів?... Розвиток української думки залежатиме теж від московської опозиції... Якщо вона вважатиме себе „вибраною нацією", то всі національні рухи стануть москвофобськими, а ненависть дійде до масакр" (226) На процесі кримських татар, узбецька сторожа виявила симпатію до татар і ненависть до москалів." (227)

„Від 1968 р. поширилася в нас книжка А. Кюстіна „Росія Миколи І"... За моєї нової подорожі до Москви я ближче стикнувся з московським націоналізмом... що тужив до Катерини II... Для них Сахаров і Буковський — фальшиві москалі" (231).

„Ще у Львові, у Чорновола, я кинувся читати твори з історії й політики. Довідався, що УПА боролася проти німців і москалів... до „совєтських визволителів" 1939 р. населення Західньої України поставилося вороже... українську компартію задушили енкаведисти, як і польську, звинувачуючи їх у шпіонажі... Тікаючи зі Львова, НКВД змасакрувало політв'язнів... Німці відкрили тюрми з трупами... Один західній поет описав це у своїй поемі, але не назву його імені бо може ця поема в його акті обвинувачення... подібна трагедія з московською масакрою політв'язнів відбулася в Умані — про це розказували мені свідки у психушці пізніше... Моя дружина розказувала, що москалі в Харкові кидали гранати у тюрми при наближенні німців..." (232) Сталін мріяв виселити українців у Сибір" (233).

„Львівські патріоти питали мене про „демократів" з Москви, щодо їхньої постави до національного питання... Виявилося, що наші патріоти не довіряли московським „демократам". Мої розмовці цитували мені приклади їхнього шовінізму... вислови Бєлінського про Шевченка та пияцькі вибрики Аксіонова у Київському музеї... На моє зауваження щодо Аксіонова, що це була провокація, західні українці відповідали: „Вони завжди однакові" (і не знати, чи сам Плющ, чи його перекладачі, вставили в дужках: „так само українці і жиди" — С.Н.) 234.

Слідують цікаві роздуми Плюща про українську пісню і „фемінізацію" (обабіння) України й її культури. (Чи слушно — можна сперечатися, але цікаво! — С.Н.) (234-235) „Мороз радив мені прочитати історію боротьбістів, цих українських революціонері, які у 20-их рр. підтримували совєтів і яких згодом ҐПУ винищило (235) „Маркс висловлювався позитивно про запорозьку демократію" (136).

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яке відбулося в днях 23-го до 27-го травня 1977 року на Союзівці в Кергонксон, Н. Й.

(15)

11. ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ ТА ЇХ СХВАЛЕННЯ

Продовження

ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

Д-р Богдан Футей підніс справу бюсту о. Грушки, який був поставлений тимчасово. Ми дуже добре зробили, що його забрали і сховали. Часи змінилися і ми боялися, що його хтось може забрати. Ми ще не рішили, що з тим бюстом зробити, але ваша порада, що може ми повинні поставити його на „Союзівці", є добра і треба буде нам над тим подумати і в скорому часі вирішити.

Головний радний д-р Богдан Футей: Я тільки ще хочу додати, Пане Предсідниму, що той бюст зараз знаходиться в ґаражі і компанія, в ґаражі якої цей бюст переховується, тримає там свої тягарові авта, бульдозери і т. п., боїться, щоби часом його не ушкодити.

Головний предсідник Йосип Лисогір: Дуже добра заввага. Як я тому кілька років дзвонив до власника ґаражу, то він казав мені, що ніякої загрози нема, але така загроза може бути.

Пан Шмаґала порушив справу 102-го Відділу УНС в Клівленді, який цього року святкує 75-ліття. Ми це собі занотуємо і Екзекутива на це зверне увагу.

Пані Гарас говорила, що Союз повинен уділювати позички для студентів, які по закінченні студій повинні Союзові ці позички повернути. Справа є така: Всі банки, які давали позички студентам, жалують, що вони це робили, бо там виходять неприємні справи. Ми, покищо, через те, що наші студенти не мали жадного клопоту такі позички дістати, цією справою не цікавилися, бо не хотіли собі накликати клопотів.

Д-р Скальчук, як реферував справи контролі і особисто, як контролер, скритикував, чи поставив досить гостро і підкреслив, що Екзекутива мала замало засідань і в рекордах не було рекордовано засідань і рішень Екзекутиви. Можливо, що це є слушна критика, якби хтось з членів Екзекутиви нарікав, що це не є впорядку. Але, покищо, я не знаю, чи хтось з Екзекутиви критикує, чи почуває себе вповні урядовцем, який виконує всі ці функції, що статут вимагає, і що все є в порядку. Якщо б такі завваги, чи закиди були серед Екзекутивного Комітету, то критика д-ра Скальчука була би на місці. Але, як нічого нема і все є в порядку і кожний член Екзекутиви є задоволений, що праця йде на користь і йде так, як вони думають, на користь їх департаментів, то я не думаю і не вважаю, що це є причиною на критику. Може бути, що ми не маємо засідання, але як все є виконане так, як має бути, то справа є в порядку. Наша практика є така, що ми маємо засідання повної Екзекутиви і ця повна Екзекутива затверджує всі справи, які вимагає наш статут і наші закони. Інвестиції, всі наші звіти, всі наші фінансові справи ми протоколуємо, затверджуємо і приймаємо на засіданні повної Екзекутиви. І тому я думаю, що ця частина критики не є на місці.

Пан Дідик говорив про побудову дому для наших сеньйорів і що такі доми повинні бути збудовані в різних містах Америки. Так само друга заввага, що всякі групи, церкви, різні організації, навіть спеціяльні групи є оформлені на те, щоби такі доми будувати, є слушна. Щоби отримати такі фонди, треба подати прохання до федерального уряду, який ці фонди має у всіх стейтах, чи районах. І якщо є проєкт і організація, яка є за тим проєктом, є солідна, і, якщо є відповідна ситуація і потреба такого дому, то держава по розгляненні такого прохання призначує відповідні фонди. То значить, що ми могли б мати таких домів 50, чи 100, якщо б ми мали відповідні проєкти і організації, що за тими проєктами будуть стояти. В цьому місці я хочу зреферувати, як мається справа з побудовою дому для сеньйорів на „Союзівці". Ми вже сконтактувалися з одним адвокатом у Флядельфії, який є експертом в цих справах і подібний проєкт виробив у Філядельфії. Він є в курсі справи. Ми плянуємо побудувати на „Союзівці" дім на 140 помешкань, який коштував би приблизно 4 мільйони 900 тисяч долярів. Разом з цим проєктом, ми подаємо подібний проєкт в імені нашої Округи з Клівленду, щоби збудувати такий дім на Пармі. Запорукою цих проєктів є наш авторитет, наша фінансова база, наш Союз. В мешканевому департаменті у Вашинґтоні таких аплікацій на будову домів для старших віком людей є сотки, або й тисячі. Фонди є і ми мріємо і молимося, щоби отримати гроші бодай на один дім. Ми будемо натискати на те, щоби наперед на „Союзівці" збудувати такий дім, бо звідси вийшла ініціятива і ми хотіли б цей проєкт здійснити. На „Союзівці" такий дім думаємо будувати коло церкви, де ми маємо там около 25 акрів землі. Треба буде ліс на площу під будову вирубати та поробити відповідні дороги. Це близько церкви і найкраще на такий дім надається. Не знаємо ще, чи це буде проєкт високий, так як у Філядельфії на 11 поверхів і на кожному поверсі по чотири апартаменти, чи будемо мати дім на 4, чи 5 поверхів. Бо у високому будинку треба мати елевейтор, а це збільшить кошти будови. Але, як ми отримаємо гроші, то ми самі тоді будемо рішати, що ми хочемо. Той наш проєкт, ми думаємо, є на добрій дорозі і якщо б ми до 90 днів, чи 6 місяців отримали вже апробату, то тоді ми працювали б над затвердженням конкретного проєкту. Тоді могли б над тим вже працювати наші архітекти і справа ця могла б бути здійснена за 14-15 місяців. Якщо б це нам не вдалося, то тоді ми маємо в пляні звернутися до тих людей, які внесли прохання замешкати в тому домі і є тим заінтересовані, чи вони не були б охотні частинно фінансувати цей будинок. І якщо б виказалося, що вони є заінтересовані і хотіли б включитися до такого проєкту на базі „кондомініюм",значить — вони були б власниками, а не мали б на це відповідної готівки, то Союз, або вони самі, могли би договоритися з нашими кредитівками про позички, чи дотації. Або й сам Союз міг би такі позички дати. Ми все думали, що комітет сеньйорів, що його очолює пан Куропась, який про це пише в „Свободі", фактично сам кинеться до цієї праці і ці всі справи буде мати в пальцях. Бо я маю інші справи і в цьому часі не можу дуже багато часу присвятити, на стільки, скільки ця справа вимагає. Ми думали, що комітет сеньйорів ті всі дані збере і скаже: панове ми все зібрали, перевірили і хочемо так і так. Тоді ми цю пропозицію скоро прийняли б і тоді ця справа була б скоро здійснена. Але, на жаль, воно так не є. Мало є говорити „робім щось". Хтось мусить цю роботу робити, бо той проєкт сам з неба не впаде, бо є досить тої детальної роботи. Добре мати комітет сеньйорів і він є потрібний, але, як я сказав вже, він повинен був тими справами більше цікавитися і подати нам більше деталів і плянів для побудови таких домів в різних містах Америки, як в Детройті, Клівленді, Чікаґо, в Денвері і т. д.

Пан Іванчук порушив знову „Союзівки" на заході ЗСА. Я є за тим, я все був за тим, але, знаєте, деякі справи мусять бути в часі. Ми не можемо цього робити зараз, бо ми на це не маємо фондів. Бачимо, що діється на „Союзівці", які вона має великі кошти. Тепер час прийшов, що ми можемо щось зробити і я є за тим, щоби ми це робили в Сан Дієґо. Урядові спеціялісти і всякі експерти кажуть, що ідеальне місце в Америці є Сан Дієґо. Там зараз дуже багато наших людей поселюється, вже існують дві наші церкви, в Лос Анджелес і в Сан Франціско наші громади ростуть, туди приїжджає багато українців з Вінніпеґу і західньої Канади і це є один з тих проєктів, що може бути здійснений.

Д-р Падох підніс справу, що ми ніколи його не просили, щоби він нам дав поміч. Він є членом 194 Відділу, де він є почесним головою. Той Відділ потребує багато багато помочі і секретар Манацький буде напевно дуже вдячний, і я йому радив би, щоби він кинув свою енерґію там в тому Відділі. Друге: він жалується, що він не був запрошений, щоби бути членом Культурної Комісії. Ми мали багато клопоту з Культурною Комісією. Вона колись добре працювала, як ми видавали Енциклопедію Українознавства. Наша енциклопедія була величезною роботою. Ми і головний редактор в цій акції витратили величезну масу часу і здоров'я. Я думаю, що це була дуже інтенсивна робота і дуже відповідальна робота. І вона була, справді, як ми всі знаємо, вдячна робота і цим проєктом Союз може і буде хвалитися ще довгі роки. Другу справу, яку Комісія була перебрала на себе, це була книжка Уласа Самчука. На жаль, Культурна Комісія складалася тоді з одної особи, головного редактора, бо з другими було дуже тяжко працювати. Колись, коли до Культурної Комісії належали покійний редактор Кравців, редактор Кедрин та інші, тому 6, чи 10 років, вона виробила гарні пляни, проєкти для Відділів, як святкувати Шевченківські свята та державні, як 1 Листопада і 22 Січня і т. д. Опісля Культурна Комісія була сконцентрувалася на Енциклопедії Українознавства, а потім на книжці Уласа Самчука про УНСоюз і пішла вдолину. Добре було б, якщо б ми таку Комісію мали, щоби вона знову почала працювати, але, знову, я не знаю, чи ми хочемо доходити до фікції. Я міг би вам говорити, що ми то і то будемо видавати, але це не є реальне. Я говорив вже минулого року, що ми зараз маємо вже більше кваліфікованих спеціялістів в різних ділянках нашого життя, які б може краще робили те, що ми думаємо робити. Ми могли б пробувати все робити, але, я думаю, що ми не є в силі все робити: І я думаю, що якщо б ми мали таку комісію, то вона повинна б сконцентруватися на нашому видавництві — на „Свободі", „Українському Тижневикові", „Веселці", бо це є конечно потрібне для нашого щоденного життя і наших членів. І це треба підсилити, зміцнити і до того треба мати людей. А як прийде до дуже висококваліфікованих матеріялів з літератури і т. д., то на те ми маємо наукові товариства, науковців, які мають час і знання, і є спеціялістами у всіх ділянках. Д-р Падох нарікав, що його програма з'їзду сеньйорів, яку він був вислав до нас, щоби проголосити в „Свободі", була затримана. Так, вона була затримана, бо ми були сконфужені і не знали, як то має бути. Я говорив з головою Комітету Сеньйорів паном Савчаком, який мені сказав, що вони запросили д-ра Данилюка на цей з'їзд, а коли я звернувся до пані Марії Бурбели, яка є секретарем цього Комітету, то вона мені відповіла, що вона про це нічого не знає. Я д-ра Данилюка дуже шаную і люблю. З ним є дуже приємно сваритися, або сперечатися. Ви знаєте, він є гострий і є „ґут файтер" і з такою людиною є сатисфакція дискутувати. Але фактом є, що ми переказали панові Савчакові, що ми не будемо покривати коштів подорожі та других видатків д-рові Данилюкові. І якщо Комітет покриє сам всі кошти, то ми нічого проти того не будемо мати. Але пан Куропась цього не затвердив, а в міжчасі виявилося, що д-р Данилюк не дав згоди на свій виступ на з'їзді і треба було навіть вияснити, що він не обіцяв приїхати. Комітет мав призначених в бюджеті, на пропозицію самого Комітету Сеньйорів, 100 дол. на видатки, які були Комітетові виплачені. Дальше — д-р Падох, коли говорив про дім для наших старших віком, членів на „Союзівці", то говорив, щоби в ньому примістити наших культурних і найліпших людей. Союз, на мою думку, не може робити ніяких дискримінацій. Якщо знайдуться такі, що є професорами, науковцями і т. д., які потребуватимуть помешкання і якщо викажеться, що вони є нашими членами, то, ясна річ, що ми їх приймемо. Я хочу тут запевнити вас, що я не працюю для еліти. Якби хтось з лідерів сказав, що ми мусимо працювати для еліти, то я мушу здержатися. Я маю так багато справ, більше важливих, що витрачувати час на будову дому для нашої еліти я не збираюся. Я хочу, щоби то всім було ясно. Дальше він говорив про видання книжкою його статтей на теми забезпечення. Ми цю справу переглянули. На нашу думку, це є речі перестарілі, це є старі статті, які були друковані тому 25, чи більше років назад. То є старі матеріяли. Я сам не знаю, чи то є оригінальні матеріяли, чи то є переклади з американських матеріялів. На мою думку, вони не надаються до публікації в наших часах. Якщо хтось хоче мати античні речі, то, прошу дуже, може собі видрукувати і тримати для себе. Для нашої організації вони жадної користи не принесуть. Про те, що в нас в канцелярії є багато невідповіджених листів, я не знаю, хіба наш секретар нам може про це щось більше сказати.

Я вітаю пана Слободяна на наших нарадах від нас усіх. Ми тішимося, що в нього здоров'я в порядку і бажаємо йому „многая літа". Я погоджуюся з ним, що Сохан є найліпший секретар за останніх 50 років, але я не можу казати за останніх 50, я лише можу казати за яких останніх 20 років.

До звіту Контрольної Комісії, а радше про невиконання бюджету, я хочу скаразти, що д-р Скальчук занадто підніс цю справу. Він то ставить в неґативному сенсі, що ми мали бюджет на 420 тисяч долярів, а видали тільки 375 тисяч долярів. Я собі не пригадую, як бюджет був зроблений, то треба перевірити. Але ми робили бюджет з думкою, що зорганізуємо 4-5 тисяч нових членів. І якщо ми не зорганізували 4 тисячі нових членів, чи скільки там мало бути, то, ясна річ, я не знаю з якої причини ми могли ці гроші видати. Ми платимо за членів, яких ми зорганізували і ми виплачуємо секретарям вісім і пів відсотка за зібрані гроші. Отже, менше було видано не тому, що ми ці гроші затримали, але тому, що секретарі не дописали і не було нагоди ці гроші виплатити за щось. І дальше: ми маємо бюджет на те, щоби в його рямцях працювати, але це не значить, що ми мусимо його виконати до останньої цифри, бо, на жаль, в бизнесі ми ще не є такими спецами, щоб ми попровадили бизнес так, як ми собі заплянуємо рік наперед. Дай Боже, щоби ми колись до цього дійшли. Тут було також порушено справу формального контракту між Корпорацією Дому і Союзом в справі залеглих відсотків. Нема залеглих відсотків. Екзекутива сама визначує, які відсотки може Союз собі платити за залеглі суми. Вона має право це робити і тому я не бачу причини, чому ми маємо мати формальний контракт, чи договір. Відносно морґеджу на новий будинок, то ми в цій справі ведемо кореспонденцію і переговори з різними банками, які дуже радо погоджуються позичити нам 4, 5, 6, а навіть 7 мільйонів долярів. Ми говорили з одним банком про позичку на 20-25 років, а з другим на 27 і пів року. На 10 і 1/2, 10 і 3/4 відсотків ми можемо отримати позичку на короткий час і на меншу суму, але ми вважали, що це не буде корисним для Союзу, бо ми мали вже коротко-реченцеві позички на 6 і 1/2 відсотків в одному банку і 7 відсотків в другому. Три пункти різниці. Правда, що є така небезпека, що відсотки можуть піти вгору, і якщо б це сталося, то ми мусіли б платити вищі суми. Але, якщо говорити про довгореченцеві позички, то це вийшло б на некористь Союзу. З другого боку — позички від наших членів, т. зв. боргові зобов'язання, напливають до нас постійно і ними ми сплачуємо позички в банках.На початку ми мали позичок в банках на 4 мільйони долярів, а зараз ми маємо не цілих 2 мільйони. Ми бачимо, що фінансово це нам вийшло на користь і є вигляди, що в слідуючому році буде те саме. Незалежно від того, ми дальше говоримо і торгуємося з банками за довгороченцеву позичку. Ми не хочемо йти на більше, як 8 відсотків, бо такі відсотки ми платимо нашим членам.

Це правда, що ми занедбали і не вмістили таблиці з прізвищами всіх членів Головного Уряду на „Союзівці". А коли йде про пропам'ятну таблицю, яка мала б бути в новому будинку, то ми зробимо її металеву із списком членів Головного Уряду з часу, коли цей будинок був посвячений.

Головний радний Андрій Джула: Я буду старатися, щоби моя сталева компанія зробила таку таблицю з нержавіючої сталі, як дарунок цієї компанії для УНСоюзу. Я буду про це говорити з президентом цієї компанії паном Дітріхом. Якщо вони погодяться, то тоді ми їх запросимо, щоби вони були присутні при передачі цієї таблиці та при її вмуруванні. Я попробую це зробити, але вміжчасі ви дайте мені повний текст, який повинен бути на цій таблиці.

Головний предсідник Йосип Лисогір: Добре, ми про це постараємося. Ми про таку таблицю думали раніше, але не було грошей на це. Зараз ми стоїмо багато краще і можемо собі на це позволити.

Минулого року ми були одобрили пропозицію, що будемо мати два фестивалі з нагоди 200-річчя Американської Революції і 100-річчя нашого поселення в ЗСА — в Шамокіні і в Емблер. В Шамокіні ми такий фестиваль відбули, другий в Емблер відложили на прохання філядельфійського святкового комітету, який дуже святочно і величаво ці річниці підготовив і перевів у Філядельфії, а тому нам не було сенсу робити другого фестивалю в місцевості, яка лежить около 20 миль від Філядельфії.

До дискусії: Пан Футей сказав в дискусії, що щось є зле, що контролери мають якусь справу, радять, і хоче знати, що є. Я думаю, що нічого злого нема. Ми маємо різні думки. Один каже так, другий каже так, і може є непорозуміння. Тут нема жадної загрози, нічого нема спеціяльного, щоби казати, що є зле. Є різні опінії між Екзекутивою і головним редактором. Візьмім, наприклад, таку справу, як видання з запізненням календаря. Я був за тим і Екзекутива була за тим, щоби видати календар з запізненням, але головний редактор сказав, що не має часу і він мусить мати більше часу, щоби цей календар підготовити. Минулого року ми також видали календар із спізненням. Ми його видали в червні і я був певний, що ми на цьому дуже потерпимо фінансово. Але вийшло так, що ми навіть за цей календар зібрали більше, як колинебудь в історії наших видань. Що це значить? Отже, я там мав рацію і я тут маю рацію. Головний редактор є здібною людиною і може зробити чудову роботу. Але він не любить, як ми його тиснемо, бо він є мистцем і все хоче робити в своєму часі. А ми маємо реченець, до якого мусимо цю справу зробити, і ми відволікати справ не можемо. І тут є квестія, чи один має рацію, чи другий має рацію, чи обидві сторони не мають рації. Тому я вірю, що комісія, яку ми вибрали, ці справи передискутує і винесе певні рішення, які, на їх думку, будуть корисними для Союзу. Значить, нічого серйозного нема, ніхто нічого не ховає.

Ми маємо ще неполагоджену справу претенсій субконтракторів до додаткової суми 427 тисяч долярів і цю справу має вирішити тепер суд, до якого ми внесли апеляцію відносно рішення арбітражу, щоби ми таку суму їм заплатили. Веде цю справу адвокат, який погодився на максимальну суму винагороди трьох тисяч долярів, коли б ми апеляцію програли, або 25 відсотків тої суми, яку би ми в апеляції виграли, тобто не мусіли б заплатити субконтракторам.

Були закиди, що ми не користаємо з послуг наших українських адвокатів при різних наших трансакціях. На це можу відповісти, що в минулому ми користали з послуг покійного адвоката Ваґнера, а справу купна площі під наш будинок полагоджував адвокат Талафус, хоч є словацького походження, але є членом УНСоюзу. Він теж полагоджував справу договорів Корпорації Дому з міською управою Джерзі Сіті. Зараз ми користаємо з послуг молодого українського адвоката Роберта Челяка. В Нюарку ми користали з послуг адвоката Олесницького, а в Ню Йорку ми маємо нашого заступника головного предсідника д-ра Івана Флиса.

Пан Дідюк підніс справу Канади. Ця справа є в руках Канадського Представництва, яке плянує свою працю і нам подає ці пляни до затвердження. Із слів пана Дідюка виходить, що там є якісь непорозуміння. Дуже шкода, що нема між нами сенатора Юзика, який пояснив би нам, як там ці справи маються. Сенатор Юзик є в курсі всіх наших справ, бо ми через нього полагоджуємо всі справи Канадського Представництва. Канадська Канцелярія, організаційні та інші пляни є узгіднені з сенатором Юзиком, який каже, що він є в контакті з членами Канадського Представництва і вони ці справи рішають. Ми маємо тут всі звіти, але я не можу вам відповісти, що там між ними робиться і чому сенатор не поінформував всіх членів Представництва про створення Канадської Канцелярії. Про Давфин відповість мґр Іван Геврик, а про те, що всі канадські гроші залишаються в Канаді тут вже було говорено.

Пан Дорошенко порушив справу нашої інвестиції і приходів з будинку. В будинку ми маємо інвестованих около 14 мільйонів долярів. З того 8 мільйонів наших грошей, 4 мільйони від наших членів (боргові зобов'язання) і 2 мільйони позичок в банках. Крім того я ще хочу додати, що в тих 14 мільйонах є враховані наші відсотки і влаштування наших поверхів для вжитку Союзу, редакції і адміністрації „Свободи" та друкарні. З чиншів ми сподіваємося зібрати приблизно 1 мільйон 600 тисяч долярів, видатків будемо мати на приблизно 1 мільйойн 100 тисяч долярів. Нам повинно залишитися на чисто около 500 тисяч долярів,або й більше. Цю надвишку ми можемо вживати на сплату довгів і можемо нею розпоряджатися так, як нам буде краще. Ми можемо собі виплатити 6 відсотків, то буде 480 тисяч долярів, або можемо собі виплатити 2 відсотки, а 4 відсотки дати на амортизацію. Покаже час, яка комбінація буде краща. Я ще не є певний, що робити, бо не знаю, який напрям буде кращий. Про це ми мусимо радитися з нашим адвокатом і з нашим СіПіЕй — публічним рахівником-книговодом, бо ми маємо договір з управою міста і все це, що я тут говорив, мусить бути зроблене в рямцях цього договору. Я знаю, що дуже легко йти нормальним кроком на підставі нормального приватного бизнесу, але наш бизнес не є типовим інвестиційним бизнесом, а є громадським добром. Я годжуся з Вами, що зріст наших мастків на два відсотки є мінімальним. Так воно є. Ми не маємо більшого приросту наших членів і від якогось часу ми не мали жадних відсотків від наших інвестицій. Тому тяжко є говорити про зріст і ми щасливі, що він є такий, як є. Якщо б ми від тепер почали організувати по 4-5 тисяч нових членів і якщо будемо мати 400, чи 500 тисяч долярів чистого приходу з нашого будинку, то наступні роки будуть багато кращі. Я не говорив, що ми в стейті Ню Джерзі втратили 400, чи 525 членів. Я говорив, що ми в 1975 році приєднали 525 нових членів, а в минулому році 400, тобто на 125 членів менше. Ви маєте рацію, але ми більше працювали поза стейтом Ню Джерзі, і тому в цьому стейті ми в минулому році придбали менше членів. Маю надію, що поштова служба поправиться. Але, справді, я не маю великої надії на це, бо навіть наші інтервенції в конґресмена Дервінського досі не допомогли нічого, хоч він робив натиск на відповідальних людей в цій справі. Поштові урядовці в таких випадках завжди знаходять оправдання, чи викрут, що, мовляв, у злих мішках попакована газета, чи неправильні коди подані на посилках. Хоч ми, як кажуть інші, є дуже точні у передаванні впорядкованої пошти, це нам не помагає. В своєму звіті я не говорив про сеньйорів, бо я вважаю, що це є справа в першу чергу Комісії Сеньйорів. До цього часу вони не мали жадних успіхів і тому нема ще про що говорити. Дякую за признання щодо „Союзівки", „Українського Тижневика" і бюсту Лесі Українки на „Союзівці".

Пан Запаранюк спитав, хто делеґує представників до Давфину на український фестиваль. Екзекутива делеґує. В друкарні ми маємо чужинців тому, бо був брак лінотипістів і ми мусіли взяти чужинців. За податки від продажі („сейлс текс") я можу сказати таке. Їх платимо квартально і за останній квартал біжучого року ми платимо в слідуючому році, але загальний прихід є за повний рік від 1-го січня до 31 грудня. Пан Дідюк сказав, що не знав нічого про створення Канадської Канцелярії. То зле. Ви ці інформації повинні були дістати від сенатора Юзика, який є головою Канадського Представництва.

Пан Іванчук питався, чи є список інвентаря на „Союзівці", а також говорив про Давфин і написи в англійській мові про УНСоюз. Так як мені відомо, то ми маємо список інвентаря на „Союзівці", а також написи в англійській мові „Український Народний Союз" вже були в Давфині.

Пан Джула говорив про те, що він бачив брудні вікна в новому будинку і написи „фор рент". Так, це правда, але це було тому два роки. Я вже говорив про це, що будинок є вповні винайнятий, за вийнятком одного приміщення на партері, яке ми тримаємо, бо хочемо в ньому мати добрий ресторан. Ми переговорюємо з кількома власниками ресторанів, але це є тяжко, бо вони мабуть бояться вложити около 125-150 тисяч долярів на його вивінування. Такий ресторан нам конечно потрібний, бо в нашому будинку вже працює коло півтора тисячі людей і ми є зобов'язані перед нашими льокаторами, а крім того такий ресторан в околиці нашого дому є потрібний. Якщо нам це не вдасться, то тоді будемо думати про щось інше. Якщо йде про брудні вікна, то це правда, ми маємо проблему. В сусідстві нашого будинку є фабрика „Колґейт", в якій не працюють добре фільтри і прилади до виловлювання пилу, який осідає на вікнах. І, навіть, якщо ви помиєте вікна сьогодні, то вони завтра знову стають брудними.

Пані Мороз підкреслила, що Квібек є ліпший, як загал Канади. Ви маєте рацію. Я говорив, що деякі Округи є кращі від других. На Квібек ми не маємо жадних нарікань і якби всі Округи так добре стояли, як Ваша Округа, то ми були би в доброму стані. Можливо, що ми повинні може більше дивитися на захід Канади, на Вінніпеґ, де є багато кращі можливости для розгорнення союзової праці.

Пан Кальба говорив, що я повинен би був позвітувати про те, які резолюції були виконан, а які ні. Признаюся, що я цього не зробив, але я думаю, що це зробить Контрольна Комісія, яка дуже точно за тими справами слідкує і дасть Вам інформації, які є Вам потрібні. Але я повинен був сам це зробити. Ви піднесли також справу святкувань 200-річчя Америки і 100-річчя українського поселення в ЗСА. Про це вже я говорив. Але ми є вдячні за Вашу працю в комітеті для відзначування цих ювілеїв у Вашому стейті і ґратулюємо за програму, яка була чудово виконана, і за успішне переведення цих святкувань. Чому ми не запросили всіх членів Головного Уряду на фестиваль до Шамокину? Над цим ми думали і про це дискутували. Рішили цього не робити тільки тому, що сама ця імпреза була дуже коштовна, а приїзд всіх членів Головного Уряду на цю імпрезу збільшив би ці кошти ще більше. Крім цього ми боялися, щоби наші члени з цеї околиці не довідалися, що всі члени Головного Уряду приїдуть на кошти Союзу, а це наробило б більше клопоту, як добра. Чому ми так довго не робили засідання? Ми сходилися. Пан Куропась сказав, що ми маємо „лончову Екзекутиву", яка сходиться кожного дня і, якщо є якісь справи, то їх обговорює. То правда, що ми не пишемо з цього протоколів, але ми є в курсі справ та всіх фактів, які ми мусимо мати. Пан Сохан знає, що він має вислати розмет якнайскорше. Кожного 10-12 дня місяця розмет є вже в дорозі. Якщо б, наприклад, ми з розметом спізнилися, скажімо, вислали його не 12, чи 13-го, а 20-го дня місяця, то, ясна справа, що ми скликали б наш Екзекутивний Комітет і ми говорили б і радили над тим, чому скорше не вислано і т. д. Але як є

все в порядку і робота є зроблена, то ми не бачимо причин, чи потреби сходитися і мати формальне засідання і писати протоколи та складати до актів. Але, Боже мій, як ви цього вимагаєте, то ми елегантні рекорди можемо вам представити і назвати, що все є в порядку, що ми зійшлися, що ми погодилися на те і те і т. п. Але це не дасть жадної користи. Ви говорили про дуплікацію, коли йде мова про фінансові звіти. Так, це правда, бо ми бачимо, що тих самих цифер вживає касир, Контрольна Комісія і до деякої міри я. Я їх вживаю до загальної цифри, крім „Союзівки" і „Свободи", бо я за ці департаменти відповідаю. Про контролю наших діловодств ротаційним способом членами Контрольної Комісії, так як Ви пропонуєте, я можу відповісти, що це залежить від самих членів Контрольної Комісії. Я цю справу залишив би для них, бо вони є більше компетентні сказати, що вони хочуть контролювати, бо вони є фахвцями в цих справах. Бо, знаєте, що вже тепер в забезпеченевих департаментах по різних стейтах говорять, хто повинен бути контролером в братських організаціях. Стейт Масачусетс вимагає, щоби контролерами були люди, які мають досвід і розуміються на тім, як вести фінансові книги, отже мусять бути т. зв. „Сі Пі Ей". Я не знаю, чи вони це вже одобрили, але я знаю, що то було на аґенді, була така пропозиція і проти цього була велика опозиція, був великий рух проти цього. Може воно і дійде до того, що контролерами будуть фахівці, але покищо того немає. І тому, що наші контролери контролюють і знають один департамент 1, 2, чи 3 роки, вони стають фахвцями свого діла, а тим самим можуть краще перевести контролю.

Канадська Канцелярія є під контролею директора Канади, то є пана Юзика. Особа, яка буде очолювати канцелярію, це наш „чіф ейджент" пан Зорич. Він зараз отримує 200 дол. місячно за ту роботу, яку він тепер робить. Якщо він перебере канцелярію і буде мати відповідальність за канцелярію, то ми мусимо переглянути ту справу вирішити, скільки ми йому будемо платити і що він додатково буде робити, крім того, що він тепер тримає наші рекорди. Тут була впала думка, щоби тримати рекорди в куферку під ліжком. На це не дозволить уряд, який вимагає дуплікатів майже того всього, що ми маємо в Головній Канцелярії. Хтось мусить бути, хто розуміється на тих справах і зможе державному контролерові, який прийде на контролю, пояснити, що ми маємо: скільки членів ми маємо в Канаді, які інвестиції ми маємо, які позички і т. п. Це вже є більше скомплікована робота.

Пан Репета говорив про морґеджі і про втрати на цих морґеджах около 250 тисяч долярів. Добре, втрата є актуальна, але пригадуєте собі, як ми давали морґеджі, а спеціяльно в Ню Йорку, то ми так само брали „бонуси", бо ми передбачували, що така ситуація не є нормальна, не є така дуже солідна. Але наші члени брали позички і я думаю, що Ви були один з тих, що дуже-дуже настоювали на тому, щоби позички давати, бо це допоможе в організуванні нових членів і т. п. Ці „бонуси", які ми брали за той час, вони були вищі за ті втрати, які ми передбачували. Або іншими словами — ми ці фонди вже мали наперед тому 10, 12 і 14 років, на яких ми скористали 6 1/2, 7, 8 і 9 відсотків і фактично, якби то списати в один і другий бік, то ми маємо навіть надвишку, а не втрату. Ви є фінансист і Ви ту справу повинні дуже добре знати.

Головний радний Євген Репета: Якщо ми всі ці морґеджі спишемо, то ми будемо мати надвишку?

Головний предсідник Иосип Лисогір: Не всі морґеджі в цій околиці в Ню Йорку є загрожені, тому не можна говорити про втрату на тих всіх реальностях. Але ми може повинні були передбачити Ваш запит і мати для Вас всі дані. Я думаю, що наші „бонуси", які ми забрали тому 10-12 років перевищили тих 256 тис. долярів втрати, яка є передбачена. Про інші морґеджі, то ми думаємо, що це була добра інвестиція і що вони будуть сплачені. Це правда, що в Ню Йорку ця справа є найгіршою, але ми також мали втрати і в Чікаґо, де втратили будинок. На стаках ми також мали втрати. Але я вам хочу пригадати і це є в наших протоколах, як то колись дискутувалося, що повинна бути нова фінансова політика і т. п. І як я не помиляюся, то пан Репета був один з тих, що завзято аґітував, що то є нові часи, стаки йдуть вгору, є можливість заробити і пан Пуцило навіть в тому часі мав „компютер ліст", мав аналізи і говорив, що ми можемо тут зробити. І ми зробили, ми купили стаки, які були добрі три роки, а потім пішли вдолину. Я одобрив цю інвестицію і я відповідаю за те, що я зробив. Ще можу вам сказати, що „Ванкінґ Траст Компані" має щось 20 відсотків в таких інвестиціях, і „Чейз Мангеттен Банк" був загрожений, значить, ми всі пішли задалеко і потерпіли на цьому.

Пан Репета в дискусії подав суґестію, яка на мою думку є дуже небезпечна, а саме: щоби ми зробили те саме, що зробили лютерани в Канаді. Пані і Панове! В лютеранів одна організація має щось 150 тисяч членів, друга около 700 тисяч і вони відписали около 35 тисяч членів в Канаді. Це дуже мале число, то щось так, як би ми, наприклад, відписали один наш Відділ в Пенсильванії з кількома членами. Я не думаю, що Народний Союз повинен думати про те, щоби відлучити Канаду від нашого Союзу. Це не було би добре для нашої громади, для нашої справи. Якщо б ми до цього докладали великі гроші, то може й я був би за тим, але покищо такої загрози нема.

Про Ню Джерзі Стейт Парк я можу сказати таке: цей парк матиме около 800 акрів землі, буде тягнутися 2 милі над водою і коштуватиме приблизно 16 мільйонів долярів. Я є членом в цій комісії, яку покликав губернатор стейту, і ця комісія має виготовити пляни та інші деталі. Але найголовніше те, що цей парк буде всього 5 бльоків від нашої будівлі. Влизько нього будуть побудовані нові бизнесові будинки, нові мешканеві доми, а це в свою чергу піднесе вартість нашого будинку. І тому наша участь в працях цієї комісії є дуже важливою.

Пан Куропась сказав, що пан Драґан відкликав свій звіт під пресією. Я не розумію Вашого вислову, Пане Куропась. Я думаю, що Ви розумієте, з ким Ви маєте до діла. Тут ніхто не піддасться під пресію. Я думаю, що й пан Куропась не піддасться під пресією. І Ви знаєте, що я також не піддамся під жадною пресією. Те саме із іншими членами Екзекутиви. І я думаю, що пан Драґан, ветеран, не піддасться. Я не розумію, як то Ви думаєте, Пане Куропась, з якими людьми Ви маєте до діла. Щоби хтось змінив думку під пресією? Я не розумію, знаєте, ми репрезентуємо величезну організацію з 41 мільйонами долярів, а тут один член, почесний член, каже „може ви то зробили під пресією". Я не розумію такого способу думання. Ніхто мене не змусить зробити те, що я не хочу робити. І я думаю, що й пан Драґан не зробив це проти своєї волі. Як він хотів змінити думку, то він мав право це зробити. І я не думаю, що Ви повинні квестіонувати його мотиви. Він змінив думку, він змінив, він сказав. Він приїхав сюди і персонально заявив: „я свій звіт відтягаю". То все, що я хочу. Я не хочу більше пояснень від нього і я думаю, що Ви також. Ми повинні себе трактувати з певним респектом.

Пан Шмагала питав, що ми робимо з резервою і коли покличемо конвенційні комісії. Щодо першого питання, то я можу сказати, що з резерви ми річно доплачуємо 230 тисяч долярів до „Свободи", маючи резерву ми можемо давати вищі дивіденди, що і робимо. Члени платять лише 7.80 дол. річно за газету, а це також завдяки нашій резерві. Щодо Конвенції і комісій, то все це є реґульоване нашим статутом. Ми повинні визначити лише три комісії: статутову, просьб та конвенційну, яка має зайнятися підготовкою Конвенції, бенкеттом і т. п. Остання буде покликана внедовзів Окрузі Піттсбурґ, де буде відбуватися Конвенція. Інші будуть покликані в свій час. Решту комісій вибирає Конвенція.

Пан Іванців говорив про друкарню та придбання фондів для „Свободи" у формі збільшення оголошень від наших і чужих організацій та підприємств. Відносно першого, то я хочу сказати, що маємо нові машини, але ми їх не використовуємо ще так ефективно, як того ми хотіли б. Ми видаємо газету багато скорше, як перед тим і маємо нині більше часу та можемо зробити більше робіт. Щодо оголошень, то це інша справа. Ми видаємо звичайно газету на 6 і 8 сторінок і маємо багато вісток з нашого життя. Ми могли б дістати більше оголошень, але тоді залишилось би мало місця на вістки і статті, а ми повинні вдержати між ними відповідну пропорцію.

Головна касирка Уляна Дячук: Тому, що це вже є 5-та година і ми повинні кінчати цю сесію, я пропоную зробити 10-хвилинну перерву, а відтак продовжувати наради до 7-ої години. Голосами 17 за, 2 проти і 1 здержався прийнято пропозицію.

(10-хвилинна перерва)

Управитель „Союзівки" Володимир Квас: До мене було кілька запитів і я хочу на них відповісти. Д-р Боґдан Футей говорив, що обслуга в „снек барі" є незадовільна. Так, це є правда, але проблема є того рода, що нам звичайно є тяжко дістати фахових людей. До обслуги „снек бари" ми маємо молодих, нефахових людей. Переважно її обслуговують молоді хлопці і дівчата. Цього року я розв'язав цю проблему так, що припадково дістав пана Богдана, який мав свій власний „бизнес" і він буде менаджером бари і „снек бари". Я вірю, що в цьому році буде кращий порядок. Це, до певної міри, відтяжить мене і я зможу присвятити більше часу іншим справам.

Головний радний д-р Богдан Футей: Я до тої справи. Я в останніх двох роках це завважив, а спеціяльно на День Праці, коли є багато людей, та коли приходять діти і хочуть собі щось купити. І був випадок, що мої діти чекали 45 хвилин і не могли дочекатися обслуги. Але в тому самому часі приходили товариші тих, що в цьому „снек барі" обслуговують, і їх без жадних перешкод обслуговували, а діти і люди старші віком далі чекали.

Управитель Союзівки Володимир Квас: Я вже про це говорив. Як я буду мати людину, яка буде за це відповідати, то напевно обслуга буде багато краща. А друга справа, про яку я вам хочу сказати, це те, що ми за один день торгуємо 1.500 долярів. А скільки то треба праці вложити, щоби ту суму осягнути, як ми там продаємо товари по 50-80 центів.

Пан Дорошенко питав, чи ми будемо мати досить обслуги, як будемо мати більше кімнат. Я мушу сказати, що не будемо мати. Тому прошу вважати на одну річ. Ми зараз маємо 14 будинків, великі площі, багато доріг і т. д. Ви бачите самі, що ми за цей тиждень зробили. Я маю працівників, але це люди нефахові. Я кожного року мушу починати з новими нефаховими людьми робити роботу, бо ми не маємо грошей на те, щоби тримати фахових людей і в кухні, і в барі, і на інших позиціях цілий рік, хоч вони є дуже потрібні, бо Союзівка є зайнята майже цілий рік. Тому, я думаю, якщо ми будемо мати більше кімнат, то треба буде мати менаджера, заступника і взагалі більше людей до праці, бо я сам не дам собі ради.

Пані Гарас говорила, що є нарікання на те, що члени не можуть дістати кімнат, та що їх не приймають, як повинні прийняти. Річ ясна, що є нарікання. Пані і Панове! Чи то є можливо, щоби на таку велику оселю, на якій відбуваються різні імпрези, є стільки різних свят, щодня прохарчування і т. д. було все перфектно. Я тільки можу сказати, що за останніх 23 роки, як я тут працюю, ми не спізнилися ні на хвилину із сніданками, чи обідами. Ми стараємося зробити все, що є можливо. Є нарікання, як каже пані Гарас, що люди не можуть дістати кімнат. Це також правда. Нема жадної проблеми в тому, якщо хтось замовить кімнати кілька тижнів, чи скорше, наперед. Але, якщо хтось хоче приїхати тільки на кінець тижня і то в часі сезону, то, ясна справа, є проблеми і труднощі, бо все є зайняте. Для мене немає різниці, я не ділю наших членів на ліпших і гірших. Для мене всі члени однакові і я роблю все можливе, що в моїй силі, щоби всіх обслужити. Щодо виказок для наших членів — це є велика проблема і технічно її тяжко перевести, а що найголовніше — перевірити. Навіть якщо на цій виказці буде знимка, то хто з тих дітей, що стоять на брамі і продають квитки, буде перевіряти. Це не один, чи десять членів і нечленів приходять, це нераз тисячі людей приїжджає на Союзівку, то хто є в силі їх перевірити. Якщо хтось зголоситься до праці, чи замовляє кімнати, то я пишу до Союзу і питаю, чи ці люди є членами. Але люди є людьми. Як подасть, що є членом, то не подасть в якому Відділі він є членом, а це знову створює певні труднощі. Минулої суботи відбувалося тут весілля, кімнати були зайняті і я не мав навіть досить місця на спання для голів Округ, які мали свої наради. Ви це повинні розуміти, бо ви є урядовці і одну ніч якось можна перемучитись, а на другий рік, як будуть ваші наради, то на цей кінець тижня я буду мати „Союзівку" вільною.

Я хочу подякувати тут на місці пані Уляні, бо вона в дійсності знає свій бизнес, дуже точно перевіряє і дуже часто, як нам є потрібно хвилевої позички, то пані Уляна йде нам з поміччю.

Щодо будови нового будинку, то я хочу сказати... Панове, як ви будете думати про будинок, то подумайте також про мотель УНСоюзу на „Союзівці".

Головна радна д-р Анна Чопик: Пане Квас. Але я не дістала відповіді на моє питання: що сталося з бюстом нашого Патріярха?

Управитель „Союзівки" Володимир Квас: Бюст Патріярха є захований. Ми хочемо його поставити в бібліотеці. На другий тиждень ми це зробимо, як тільки прийде столяр, бо в бібліотеці треба приготовити місце.

ВІДПОВІДІ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА Д-РА ІВАНА ФЛИСА

Тут квестіоновано оцей чистий прихід на перший квартал 1977 року в сумі 54,690 долярів. Було говорено, що то за чистий прихід буде, як ми віднімемо від нього відсотки, які нам Корпорація винна. Справа є того рода: ви можете звітувати на касовій базі, або на базі належних нам приходів і розходів. Якщо звітувати на касовій базі, то цифра, яку я вам подав за перший квартал є правдива. А на базі належних нам приходів і розходів (екруел бейсіс), то ми би відняли від того відсотки за наші вклади. Тоді я вам так само скажу, що ми і не додали до того яких 90 тисяч долярів чиншу за наші приміщення в цій будівлі. Як би ми взяли на базі належних приходів і розходів, то тоді до тих 54,690 долярів мусіли б додати ще 103 тисячі долярів за розмети і т. д., то тоді ми мали б 157 тисяч чистого приходу. До цього додали б 90 тисяч за наші приміщення і ми мали б 247 тисяч приходу. Якщо б ми від цієї суми відняли 8 відсотків за наш вклад, а це буде приблизно 180 тисяч, то тоді ми ще краще вийшли б, бо на базі належних нам приходів і розходів наш чистий прихід був би около 67 тисяч долярів, а не 54. Коли ми хочемо числити на базі належних нам приходів і розходів, то тоді ми мусимо подати всі факти, які торкаються цієї справи. Отже, 54.690 цього чистого приходу за перший квартал ц. р. на касовій базі є правдивий.

Для вашої інформації, Пані і Панове, справа Бронксу не так виглядала колись, як вона виглядає тепер. Я полудневий Бронкс знаю від 1947 року і від того часу до 1963, чи 65 року ця околиця була дуже гарна. Там мешкали багатші люди, а недалеко на Гренд Конкорд мешкали мільйонери. І в цій околиці багато наших людей покупували доми. В цей час не було багато наших молодих адвокатів і багато з тих людей, які купували доми, мене брали за свого адвоката, бо я вмів по-українськи і міг їм розказати та поінформувати про це, що вони підписують. Деякі з них брали морґеджі в УНСоюзі і я можу сказати, що як би я в той час був членом Екзекутиви, то голосував би за тим, щоби ці морґеджі дати, бо околиця в той час була дуже солідна. Пан Куропась питає і забув, що якраз в той час, коли ці морґеджі були признані, він був членом Екзекутиви і кожний один морґедж мусів бути апробований цілою Екзекутивою. Так, що він апробував їх, а не хто інший.

Так само тут було говорено, що пан Драґан відкликав свій звіт під пресією. Пані і Панове! Ніякої пресії не було. І Лисогір і Драґан не роздумали, що вони кажуть. Вони мають свої різниці поглядів, але вони — і один і другий — ніколи не квестіонували „інтеґріти", чи як там скажете, других. Вони мають арґументи і вони дальше їх будуть мати, але оба працюють для організації і оба бажають тільки добра тій організації. І тому прийшло до цієї згоди і я думаю, що в скорому часі, за допомогою цієї комісії, яку ви вибрали, ця справа буде рішена. Ніякої пресії ніде не було і я думаю, що ні один, ні другий жадній пресії не піддасться. Бо як один, так і другий люблять „ґут файт", але також вони знають, що значить добро організації.

ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ ВОЛОДИМИРА СОХАНА

Я буду старатися спішити, але якщо було б щось не в порядку, то, прошу дуже, я дам додаткові пояснення. Про виконані, чи невиконані резолюції, я в своєму звіті все таки згадав. Я тим спеціяльно не хвалився, але ми виконали такі резолюції:

Підвищили принимання аплікацій без лікаря з 30 на 35 років на 10 тисяч долярів забезпечення. Почали провіряти через спеціяльну перевірочну установу аплікації не на 5 тисяч, а від 10 тисяч вгору. До опублікованого складу Головного Уряду додали почесних членів. Ви дістали списки і якраз відбитки на столі маєте. А не виконали, чи вповні не виконали такий речей, про які я дуже докладно в звіті написав. Протокол написали ми трохи спізнено і нові кляси забезпечення ще не ввійшли в життя, хоча ми їх маємо вже затвердженими. І тут відповіді на запитання пана д-ра Богдана Футея і інженера Анатолія Дорошенка. Чому не введено нових плянів забезпечення — сказав д-р Футей; коли дістанемо апробату, чи випустимо нові пляни забезпечення — говорив інж. Дорошенко.

Коли мова про ці кляси, то, ясна справа, вони вже є всі затверджені і так у звіті подано. А ми не випустили їх в світ тільки тому, що праця над виготовленням інформаційних матеріялів не є такою легкою і ми хотіли б направду вдарити наш ринок збуту, так, щоби заімпонувати членам, а з другої сторони — дуже добре поінформувати наших секретарів і організаторів, що то за товар. І хоча там службовик Організаційного Відділу пробував і написав певні пояснення до всіх трьох плянів, ми зійшлися і порадилися, що ми відкладаємо випуск кляс, бо ми ще не маємо добрих інформаційних і пропаґандивних матеріялів. Ми все ще таки думаємо про професійну людину з комерційно-забезпеченевого світу, яка б нам це зробила. Ми так рішили недавно на Екзекутиві. Бо пан предсідник колись думав, що зробимо це до 1-го липня, я вже тоді йому радив, щоби від 1-го вересня. Ми ще побачимо, коли ми будемо готові. Ми постараємося зробити це якнайскорше.

Окрушні Комітети в статуті. Про це говорив пан д-р Футей. Очевидно, що тільки Конвенція це може зробити. Ми мали два проєкти параграфів, які мали бути введені до статуту. В обидвох випадках на обох попередніх Конвенціях їх відкинули і я думаю, що за вашою поміччю і тих всіх, які хочуть, щоби Округи були в статуті може їх введемо на наступній Конвенції. Це все залежить від нас усіх і від голосів на Конвенції.

Пані Текля Мороз казала, що „члени, які мають 80 років життя, мають безплатне продовження забезпечення на 4 роки". Це випадок, який Ви вичитали в „рейтбуку". Я його тут при собі не маю, але я вам скажу напам'ять. Коли член вступає до Союзу в 65 році життя, то в нього мала резерва і тим самим мало грошей залишилося на грамоті, щоби за кошт цієї резерви він мав довший час безплатне продовження забезпечення. Але, чому журитися? В нас члени, які осягають вже 79 років життя, мають дивіденду, яка є повним зворотом вкладок за цілий рік. Значить, там нема інтересу членові відходити на безплатне продовження. Коли він заплатить повну річну вкладку, він дістане її повний зворот дивідендою, а тому, що заплатить вкладку, ще й має право на допомогу.

Пан Андрій Джула, наш головний радний, запитував про суспільних членів, які вони мають права, докладно, та чи вони мають право брати участь в круґольному турнірі. Здається, що між ними є спір — між ним, а паном Іванчуком, почесним членом, — чи вони мають право, чи ні. Участь в круґольному турнірі мають право брати всі члени Союзу і, очевидно, суспільні члени, які платять вкладки, мають такі самі права. Вони навіть мають право голосувати і бути вибраними в Союзі. Суспільними членами можуть стати члени, які мають виплачені грамоти кляси P-20 і P-65, які мають 65, або більше років, або які через недугу не можуть поновно забезпечитися, але є власниками вповні виплачених грамот.

Пан д-р Падох, наш почесний член Головного Уряду, звернув увагу, що він не дістав відповідей на деякі листи. Я, як головний секретар, теперішній, можу сказати, що на ці листи, які були спрямовані до мене, радше на цей лист, який був спрямований до мене, він дістав відповідь. На цей лист, який відносився до Культурної Комісії я йому не міг дати відповіді, тільки Культурна Комісія. Я поробив копії і передав членам Культурної Комісії, яка має свого голову і свого секретаря. Це була мова про гаслову частину Енциклопедії Українознавства. Якщо б ще були які листи, то я дуже радо провірив би справу.

Було тут запитання, чи навіть заклик, щоб ми якнайскорше номінували нову статутову комісію. Головний предсідник почав відповідати, а я подам вам точніші інформації. Номінованим членом статутової комісії може бути тільки делеґат. Конвенцію ми проголошуємо, згідно із постановами статуту, першого робочого дня січня, то буде, мабуть, 2-го січня. Вибір делеґатів має відбутися продовж 60 днів, значить до 3-го березня, якщо я не помиляюся. Відділи мають обов'язок зголосити вибраних делеґатів 10 днів після вибору. Значить до 13-го березня нам будуть надсилати зголошення. А, знаючи нашу українську точність, це часом протягнеться до 15-го березня. Тоді ми маємо час від 15-го березня виготовити списки, провірити, чи вони є повноправними членами і інші дані, так, що ми, правдоподібно, списки делеґатів можемо мати при кінці березня (24-25 березня) і після мого рахунку ми могли б мати засідання Екзекутиви найскорше в перших днях квітня і тоді номінувати статутову комісію.

Ще коротке вияснення відносно виказок для членів Союзу. Про це ми вже мали розмови, дискусії і пропозиції, і воно натрапляє на труднощі. Бо видати виказку, значить — допильнувати, щоби цю виказку відобрати від тих, які є суспендовані, чи виберуть готівку, чи перестануть бути членами. Отже, це вимагає великої адміністрації. Ми перевіряємо для Управи „Союзівки" списки всіх гостей, які приїжджають на „Союзівку", не на відвідини, але на вікенд, чи на тиждень. І на тих списках ми зазначуємо, чи є членом, чи і, і на цій підставі „Союзівка" дає їм знижку 10 відсотків від оплати за побут на „Союзівці".

ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО КАСИРА УЛЯНИ ДЯЧУК

Перший запит був від пана д-ра Футея в справі стипендій. Він запитався, чи всі стипендії за останніх три роки були виплачені. Тепер ми, Пане Докторе, виплачуємо тільки до університетів і з наших засідань проголошуємо звіти стипендійної комісії. Ми повідомляємо Округи і секретарів Відділів про надання стипендій, а також стипендистів з проханням, щоби вони подали нам школи і адреси, куди скеровувати ці стипендії. І тільки тоді, як ми дістанемо ці повідомлення, куди вислати, ми висилаємо. І якщо Ви завважили в моїм звіті, ми за останніх 3 роки виплатили 44,355 долярів на стипендії. Коли взяти до уваги, що ми за 3 роки могли дати менше-більше 45 тисяч, то не виплачених стипендій залишилося не цілих 645 долярів. Я не можу Вам сказати докладно, кому ми не виплатили, бо собі не пригадую, але я знаю, що був один випадок, де стипендистка нас повідомила, що вона не потребує грошей, бо вона має повну оплату, включно з помешканням. Деякі стипендії не були виплачені в минулому році, але були в цьому році, що є можливо кілька невиплачених, але не тому, що ми здержали їх з якоїсь причини.

Було питання, що ми не використовуємо українських адвокатів. Про це мені зовсім невідомо. Навпаки, як я маю якусь справу з морґеджами, чи якусь іншу справу, то я все шукаю за українськими адвокатами, де б вони не були. Є місцевості, де українських адвокатів нема, то тоді приходиться брати адвоката місцевого, неукраїнця. Але в усіх більших українських скупченнях, як в Ню Йорку, Філядельфії, в Клівленді, Чікаґо, чи Детройті, ми звертаємося виключно до українських адвокатів.

Пані Мороз просила подати, коли будуть виплачені дивіденди. Минулого тижня я довідалася в банку, що їх вже починають друкувати і цього тижня думають закінчити. В перших тижнях будемо їх висилати, так що ваші Відділи повинні їх дістати десь в третьому тижні червня. Перші за числами Відділи будуть діставати вже в другому тижні червня. Ви також питалися, яка є платня працівників в Канаді. В моєму звіті є подано, що ми заплатили працівникові, і про це вже говорив пан предсідник, що пан Зорич дістає 200 дол. місячно плюс такі самі бенефіти, які мають інші працівники — тобто забезпечення від хвороби і оплата пенсійного фонду. Загальні кошти і видатки. бачите, канадський звіт складається з двох частин. Це є звіт видатків, зроблений канадською валютою, бо всі наші гроші, вплиди з Канади ми інвестуємо в канадських банках, а також видатки, які є в зв'язку з Канадою, є виплачувані канадськими грішми. Ми маємо два конта в Канаді, з яких ми виплачуємо. Щоби дати Вам повний образ тих видатків, то я зробила відповідно до кількости членів в Канаді витяг, скільки би канадські видатки були більше, якщо б ви виконували в Канаді всі ці праці, що є зроблені в Америці. І тому в цій рубриці, де є платні, забезпечення, податки і т. п. було подано 65 тисяч дол.

Інж. Кальба питав, чому ми морґеджі відписуємо в Ню Йорку, чому в одному місті. Ці проблеми великих міст є всюди, вони менше-більше зводяться до одного знаменника. Упадок міст, біле населення переїжджає на провінції, місто занимають бідні люди. Але в Ню Йорку та проблема є багато більшою. бо це більше місто, більші доми і будинки. В Чікаґо, де бідні зайняли дільниці, не є такі великі доми. В Ню Йорку ви маєте будинки 16-20-родинні. І тому наші втрати є більші, як, скажімо, були би в інших містах. Наприклад, в Детройті ми давали позички виключно на однородинні і двородинні доми, бо наші люди такі доми там купували. В Ню Йорку мало коли в тому часі люди могли собі позволити на одно-, чи двородинний дім. Вони купували такі доми, щоби їм могли сплачувати позички і вони могли жити в них. Тому ми давали їм такі великі позички. Але ситуація змінилася. Почали в тих домах замешкувати бідні люди. І хоч наші люди боялися, але вони не хотіли зі стратою тих домів продавати. Вони жили там далі, але мусіли, як мешканців принимати всіх. Пізніше приходило до того, що й наші люди втікали із своїх домів, а лише час-до-часу приходили до них, щоби мати нагляд. І дійшло до того, що мешканці нищили доми, втікали і не платили чиншів, то власники домів не могли сплачувати і перестали платити нам позички. Ми мусіли ці доми перебрати, а коли ми їх перебрали, то по якомусь часі самі побачили, що ми не можемо з ними нічого зробити, бо скільки б ми своїх грошей вкладали в ці будинки, ми ніколи їх назад не дістанемо. Це була пропаща справа. І замість того, щоби перебирати ці доми на власність, ми списували позички і все.

Про обезцінені бонди. Ви мусите знати, що в 50-тих роках на бондах платилося 2, 2 7/8, 3 і 3 1/2 відсотків. І тому наш касир пан Слободян в тому часі тільки такі бонди купував, бо тільки такі він міг купити. Тепер ми кажемо — продавайте низьковідсоткові бонди. Якби ви хотіли продати 50-тисячні бонди на 3 відсотки тепер, то ви мусіли би половину тих грошей втратити, бо ніхто не хоче, маючи можливість інвестувати гроші на 8 і пів відсотка, брати тривідсоткові. Отже, як ми їх міняємо, то мусимо поносити втрати. Ми не можемо їх міняти за таку ціну, як є в наших книжках. Але, що ми робимо. Ми стараємося їх продати в такому часі і в такій скількості, щоби ми могли ту втрату до кінця дозріння покрити новими більшими відсотками нових бондів. І тому ми часом дуже багато витрачаємо часу, щоби знайти таку відповідну нагоду, яка би для нас підходила. Кошти Канадської Канцелярії: чинш коштує 200 долярів місячно,

телефон буде коштувати приблизно 35-40 дол. місячно. Ще будуть, правдоподібно, якісь видатки на чищення канцелярії. І річ ясна, як буде працівник, то треба буде йому щось платити. Досі ми не знаємо всіх коштів, тому нам є тяжко зараз про це звітувати.

Пан Репета поставив мені деякі запити, на які абсолютно я не можу зараз дати відповіді і їх виконати. Він хоче мати детальні відомості про гіпотечні позички, кому вони були давані, в якій ціні, хто їх оцінював, хто продавав, хто занимався справами і т. д. Я постараюся завтра рано подзвонити до канцелярії і попросити, щоби мені такий звіт виготовили і передали телефоном, чи коли хтось буде їхати на бенкет, щоби мені привіз. Про бюджет Корпорації буде говорити фінансова комісія. Дальше пан Репета сказав, що в пасивах повинні бути зазначені відсотки, як видатки. То все залежить, хто і як звітує. Я там вам подала готівкові прибутки і видатки.

Про найвищі відсотки: В тому часі, як панове завдавали нам питання і в часі дискусії, я старалася зробити таку коротку і надзвичайну аналізу наших бондів і я дійшла до висновку, що 30 відсотків наших бондів ще приносять нам від двох і три чверти до чотирьох відсотків. Це є бонди, які були закуплені в 50-тих роках, як я згадувала, бо така була в тому часі відсоткова стопа.

Пані д-р Чопик згадувала про Стипендійну Комісію і списки стипендистів для секретарів. Ми постараємося, якщо на це нам час дозволить, повідомляти секретарів, що така і така аплікація вплинула від їх члена. І, якщо секретар дасть нам рекомендації, то я не бачу причини до нього звертатися, як він сам їх рекомендує. Ви кажете, що в наших банках на кінець року на чековому конті було 402 тис. долярів. Я думаю, що попереднього року був такий самий запит. Але Ви мусите знати, що всі наші прибутки і вплив від Відділів є з кінцем місяця, в останніх кількох днях, і ми мусимо їх депонувати і тримати на чекових контах кілька днів, а опісля ми їх інвестуємо, або розкидаємо по бондах. Але Ви мусите також знати, що до кінця слідуючого місяця ми знову не будемо мати більших вплинів і ми мусимо тримати на тих контах принайменше 150-180 тисяч долярів, щоби ми могли впродовж трьох тижнів слідуючого місяця виплачувати посмертні виплати, грошові звороти, вивінувальні грамоти та інші виплати. Табеля бондів. Ми щороку про це не звітуємо. Ми вам подаємо повний звіт на Конвенцію. Річ ясна, той звіт є дуже великий, на десять великих карток, де в ньому є вписано приблизно 70 різних бондів. „Гамільтон інвестмент": Нам є тяжко сказати, чи ми дістанемо назад всі гроші, що ми вложили. Ми не думаємо їх продавати і ми спodіємося, що вони підуть вгору, але я сумніваюся, чи ми дістанемо назад всі гроші, які були інвестовані.

Пан Куропась говорив про морґеджі в Бронксі. Я тоді не була членом Екзекутиви, але, як сказав наш заступник головного предсідника д-р Флис, пан Куропась був тоді членом Екзекутиви, то він більше знає, як їх уділювали і т. п. Канадські книжки. Канадський уряд тепер є дуже вибагливий у провадженні книжок, так що ми мусимо висилати до Канади дуже точні звіти всіх наших прибутків і видатків. В Канаді ми маємо копії всіх наших гіпотечних документів, всіх наших боргових документів, всі книги всіх канадських інвестицій, копії депозитів, банкових звідомлень та інші і наш канадський аґент мусить на вимогу контролі докладно бути обзнайомлений, що і як є проваджене.

Я хочу запевнити пана Дідюка, що вкладки до СКВУ були заплачені, як від Союзу в Канаді, так і в Америці. Там є міжусобиці і хочуть доказувати, що ми не платимо вкладок, але це неправда. Ми кожного року ухвалюємо по тисячі долярів і кожного року тисячу долярів виплачуємо. Тих тисячу долярів ми виплачуємо в такий спосіб: 750 дол. через УККА до СКВУ, а 250 дол. через КУК до СКВУ. Так, що УНСоюз і в Америці і в Канаді є членом СКВУ. Всі минулорічні дотації були виплачені, пане Дідюк. Якщо Ви поглянете на список, а також в звіті пана Івана Винника, як члена Контрольної Комісії, який переглядав всі книжки мого звіту, то на сторінці 11-ій є все подане.

Пан Тарас Шмаґала питав про нашу резерву. Я знаю про що Вам ходило. Ви хотіли звернути увагу, що може хтось подумати, що вона є завелика. Але тепер, коли ми таку велику суму інвестували в наш будинок, то ця резерва нам дуже придалася і все ж таки ми працювали в рямцях, що їх вимагає закон.

Пан Іванців питав, чи ми помагаємо комітетам, які боронять людських прав. Так, ми це робимо. І якщо Ви переглянете мій звіт, то побачите, що минулого року ми виплатили 4,200 дол. на акцію в Монтреалі в часі Олімпійських Ігрищ (ми заплатили за виготовлення різних брошур, за вступи на імпрезу і т. п.), а також іншими способами допомагаємо тим, що боряться за людські права в Україні. Ви також згадали, щоби брати більше оголошень від наших і американських організацій, щоби помогти нашій газеті фінансово. Бачите, з тим є велика проблема. Ми провадимо „Свободу", як офіційний орган допомогової і братсько-забезпеченевої організації. „Свобода" не є нашим головним підприємством. Якщо б ми мали багато оголошень, то ми мусіли б за це платити податки. Але лише тому, що це підприємство є дефіцитове і тому, що ми могли доказати, що оголошення в „Свободі" є виключно від наших членів, чи від організацій, в яких є наші члени, чи від союзових організацій, ми таке оподаткування оминули. Тому я не думаю, що нам виплачується таке робити.

Пан доктор Скальчук мав всі дані про нашу імпрезу в Шамокин. Я йому дала всі рахунки і всі звідомлення. Але тому, що від цього часу вже минув рік, я точно всіх справ собі не пригадую. Я думаю, що ми втратили приблизно три і пів до чотири тисячі долярів. Але дуже докладно відповісти на це вам я тепер не можу.

Якщо я щось оминула, або пропустила, то, прошу, питайте ще раз, а я постараюся відповісти.

ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО ОРГАНІЗАТОРА СТЕПАНА ГАВРИША

В своєму звіті я говорив, що я знаю, що до мене буде найбільше питань. Прошу панства, мене пані Душник титулує доктором, минулого року мене доктором охрестили після нашого бенкету, а тепер д-р Футей в своєму звіті титулує мене організаційним віцепрезидентом. І д-р Футей перший почав питанням в справі резолюцій, а інж. Дорошенко питався те саме, як виконано резолюції. Пан Запаранюк також говорив в справі резолюцій, пан Андрій Джула казав, що всі критикують, але ніхто не каже, як то поправити. Інж. Кальба каже, що це є недолік, що нема організаторів, а д-р Падох каже, що нам грозить катастрофа і мусять наступити радикальні зміни. Пані Чопик каже, що тяжко працюють і треба трохи похвалити, щоби було легше. Інж. Куропась каже, що Гавриш пише в своєму звіті на першій сторінці і дає вияснення, чому не виконано тієї квоти, тобто не придбано 4.500 членів, а також зараховує до причин святкування ювілейних наших свят — 200-річчя і 100-річчя. Також каже пан Куропась, що треба карати, треба наложити санкції, але рекомендує найперше провірити причину невиконання тих резолюцій. Пан мґр Геврик, голова Контрольної Комісії, каже, що як читав всі протоколи, а він читає їх дуже точно, він ніде не знайшов в протоколі, щоби я згадував за асистента. Також він каже, що я на 10-ій сторінці свого звіту звітую за льотерійне забезпечення, а там було подано лише 130, отже менше, як минулими роками. Було тут говорено також, що маємо забогато інертних Відділів, ну й безперечно про те, що не була виконана наша квота, що замість 4.500 було зорганізавано лише 3.000 членів.

Я зачну від того, що ми не виконали квоти. Пані і панове. Передімною є фінансовий звіт парохії в Джерзі Сиі, де згадував предсідник, що стейт Ню Джерзі згубив дещо членів. І ця парохія в Джерзі Сиі, до якої належуть і пан Сохан і пан редактор Драган, нараховує 267 родин. І в минулому році в цій парохії було 10 весіль, 15 хрестин і 33 похорони, отже було на 16 осіб менше народжених, як похованих. Це вже дає нам світло, чому ми, пані і панове, не можемо виконати нашої квоти, а головно збільшити наше членство молоддю. Отже, ми говоримо, що в нашому Союзі ми тратимо молодь. Ми всі присутні, що живемо в наших громадах і бачимо, що в наших церквах, де колись було 30-40 дітей до першого св. Причастя, зараз є 10, 15. Знова — це є та невдача, що ми не маємо нарибку.

Тепер перейду до того, чому ми не виконали резолюцій, чому я не виконав своїх резолюцій, які були схвалені минулого року. В резолюціях було сказано, що треба прийняти найперше двох організаторів на Америку і одного на Канаду, асистента головного організатора і збільшити постійних організаторів до 12. Прошу панства, пан інж. Куропась сказав сьогодні в своєму слові, що до Канади не поїде ні Лисогір, ні Сохан, чи Гавриш, щоб в Монтреалі, чи у Вінніпеґу шукати за організаторами. Це повинні зробити місцеві члени. Я, пані і панове, до вас, головних урядовців, писав в минулому році три рази і я просив вас всіх, на милість Божу, допоможіть знайти постійних і обласних організаторів. На жаль я від вас не одержав ніколи відповіді. Одна пані Текля Мороз мене листом повідомила, що в Монтреалі є пан Скирський, якого ми знаємо, бо він в нас працював постійним організатором вже давніше, якому вже 70 років і є на пенсії. Він довідався, що можна заробити, як каже пан мґр Геврик копійку десь в Союзі, написав листа і зажадав річну платню 15 тисяч долярів. Я відписав пані Мороз і спитав її, що вона думає, чи вона з тим згідна. Пані Мороз відповіла мені, що вона не рекомендувала б платити йому 15 тисяч долярів, на що я їй відписав, що ми дуже радо його приймемо тільки на постійного організатора. Я маю з собою прізвища 26 людей, з якими я говорив, відвідував їх в різних місцевостях, намовляв і що з цього? Кожний, з яким я говорив, зараз питається, яка то є робота. Я йому кажу, що його обов'язком є їздити, організувати членів, принайменше п'ять членів на місяць, за що дістане заплату. Ми постійному організаторові платимо 12 і пів доляра за кожну тисячу забезпечення і 12 долярів на його поїздки, на його витрати, тоді, коли наші секретарі мають по 12 і пів долярів за одну тисячу. Отже, якщо б хтось з тих постійних організаторів хотів заробити собі гроші, то міг би це зробити. Я також написав до наших секретарів, Татарського, Кігічака, які цю роботу знають і можуть її робити. На жаль, вони і всі інші відповіли мені, що вони не є зацікавлені, що вони є секретарями і їм це не виплачується. Ми недавно говорили з молодим чоловіком, паном Татомиром з Філядельфії. Дуже гарна людина, може дехто з вас знає його із спорту. Він є без праці і був в нас в канцелярії. Ми йому запропонували працю постійного організатора. Він взяв наш „рейтбук", всю літературу, а по короткому часі відповів панові предсідникові, здається листовно, що він в цьому не є зацікавлений. До канцелярії приїхав був один пан, який живе коло „Союзівки", де має свій мотель, і хотів бути постійним організатором. Я з ним просидів пів дня, поїхав з ним на обід і від цього часу минуло три місяці і вістки від нього нема. За обласними організаторами ми також шукали, оголошували в „Свободі", я їздив і говорив з приятелями, знайомими. З ким я лише не говорив і таких кандидатів не знайшов. Якщо ви мені скажете, що хтось до нас приїхав, а ми його не прийняли, тоді ви можете казати, що я є винний. Але коли пошукуєте і не знаходите, то що ви маєте робити. Чому я ніколи не порушував справи асистента і чому нема нічого про це записано в протоколі? Не записано тому, що ніхто не зголосився і я нікого не знайшов. Я переговорював з деякими людьми, ми шукаємо когось молодшого, щоби міг зайняти наші місця, щоби навчився, щоби знав одну і другу мову, бо в нашій праці, я вважаю, треба знати одну і другу мову дуже добре. На жаль, ми такого не знайшли.

Дальше — пан Куропась каже, що я згадував ювілейні святкування і сказав, що ми на цьому потерпіли. Пан інженер Кальба сказав у своєму звіті, що, святкуючи наші ювілеї, 60 відсотків наших урядовців були заанґажовані в тій праці. І тому ми потерпіли. Ми на тому потерпіли, пані і панове, але ми зробили величезну роботу, бо це була величезна пропаганда для нас українців. А я це згадав тому, що ми були б напевно придбали ще 500, чи більше членів. Я знаю, що в Ню Йорку на річних нарадах Нюйоркської Округи навіть д-р Флис, заступник головного предсідника, сам підкреслив і погодився з тим, що ми могли мати більше членів, якщо б були, включно з головою Округи паном Хоманчуком, не заанґажовані майже ціле літо в цій ділянці.

Резолюція в справі продовжування радіопередач була виконана.

Резолюція в справі „Трибуни УНСоюзу". „Трибуна УНСоюзу", безперечно не була в нас такою, якою вона колись була за д-ра Падоха. Тоді, пані і панове, як Ви візьмете старі „Трибуни", то побачите, що до неї писали всі наші урядовці. Я до вас звертався і просив, напишіть. Я просив сенатора ..зика, щоби видати канадську „Трибуну". Але відповіді від вас я не одержав жодної. І тому „Трибуна" була такою, як була, як ви її бачили. Я буваю в терені і моєю працею є бути в контакті з секретарями, як нема обласних організаторів. Я не маю часу сидіти і писати статті. Я пишу раз на місяць до звіту, даю лише підсумки, як ми закінчили місяць — добре, чи зле. Це я мушу писати, а до „Трибуни" я пишу мало, бо я на це не маю часу. Я писав до пана Куропася і писав виразно, що я не думаю, що „Трибуна" дасть нам 500 членів, як ми будемо писати статті такі, які не будуть корисні. Тому я так Вам відповів.

Пані і панове. Я на вступі зазначив, що великою проблемою для нас є брак обласних організаторів. Якщо б ми їх мали, ми мали б кращі успіхи. В 1976 році працював в нас обласним організатором пан Дейчаківський з Клівленду. Але мусів відійти по трьох місяцях, бо мав свої приватні справи і це не є таємниця — хотів закінчити свою працю з 65-им роком, щоби отримати пенсію, там де він працював. І почав знову в нас працювати з днем 1-го січня 1977 року. І ми є свідками, що ці Округи, якими він опікується, зробили великий поступ. А зробили тому, бо там не було нікого від того часу, як відійшов пан Репета. Там нікого не було і тепер там нагромадилося, безперечно, багато проспектів і можна їх організувати. Бачимо, який великий успіх має Клівлендська Округа, від якої ми колись одержували по 5-6 аплікації, а зараз маємо по 25-30.

Справа малих Відділів. Я маю список 19 Відділів, які мають по 2, 3, 4, 7 і 9 членів, а 35 Відділів, що мають від 12 до 25 членів. І ці Відділи в нас є найбільше інертні. Отже, якщо Головний Уряд має бажання тих 19 Відділів розв'язати, то вже тоді, безперечно, буде менше контактів, нам буде менше праці в канцелярії. Це є та справа, яку я хотів порушити. Дальше я хочу сказати, що мої відповіді не всі однакові. Якщо ходить про запит пана мґра Геврика, що він сказав, чому нема заінтересування в льотерійному забезпеченні, то я вважаю, що це є справа секретарів. Ми давали нагоду і, якщо секретарі не є заінтересовані придбати тих членів, щоби після цього мати ключ до дверей, то що я можу зробити. Я рекомендував давати такі льотерійні забезпечення на різні нагоди: на хрестини, уродини і т.п. А може секретарі їх не хочуть, тому бо ми у першому році нічого не платимо, а платимо в слідуючому році по 5 долярів за таку грамоту, якщо батьки заплатять вкладки за дитину. Я вважаю, що я вичерпав всі мої відповіді. Дякую.

ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА АНТОНА ДРАГАНА

Пані і панове. Я постараюся дати відповіді на всі запити. Перший, що говорив, то був д-р Футей, який сказав, що „сонце сходить і заходить між Ню Йорком, а Філядельфією" в „Свободі" і вістки звідси йдуть скорше, як з інших місцевостей, які занедбується. Справа є така. Вістка то є тоді, як вона є вісткою. Так її називають — новинки. І, як ми її швидко дістаємо, а найшвидше дістаємо телефоном з Ню Йорку, ми зараз її друкуємо. Зрештою, ви самі знаєте, що навіть як з Філядельфії ви нам подасьте телеграму, то ми так само часом її не видрукуємо. Справа спізнених дописів, які 6 місяців чекали, заки були надруковані. Ні! Допис прийшов 6 місяців пізніше, як відбулася імпреза. Один був надрукований, а з Клівленду не був надрукований. З тою маленькою різницею, що той допис, що був пізніше надрукований, він 6 місяців чекав, щоби його надрукувати, а Ваш допис 6 місяців так само почекав тому, що ми перевантажені дописами в такій мірі, що не можемо використати.

Інженер Дорошенко. Справа статті д-ра Лисейка, яку рівночасно заторкнув пан інж. Куропась. То є справа статті про Владику, отже, надання Владиці почесного звання українця року, яке відбулося 22-го січня. 28-го січня була вістка редактора Панасюка, якщо не помиляюся, надрукована з фотографією про те, що відбулося. Щойно 27-го березня прийшла стаття від д-ра Лисейка, але вже допис з біографією. І був натиск, той емоційний натиск: телефонували і до Екзекутиви і до мене. Був без сумніву натиск, щоби це друкувати. Але за цією пресією я зачинав підозрівати, що це є. Аж щойно пан інженер мені вияснив. Я питався його тільки одне. Пане інженере, як Ви думаєте? Чи Ви думаєте, як я ту вістку надрукую, то це буде в інтересі Союзу? Чи воно є в нашому інтересі надрукувати? Як інженер тільки сказав, що в інтересі УНСоюзу, я її на другий день надрукував там, де було місце. Але весь натиск, який був, нічого не поміг би, щоби світ валився. Пані і панове! Якщо б ми в редакції пішли під натиск, то ми би з газети робили надужиття протягом одного місяця. Ніщо не поможе. Тільки правдива вістка. Ми самі рішаємо, чи вістка надається, або не надається до друку. Але як вона є в інтересі громади, то ми тоді, очевидно, надрукуємо. Ми вістку цю надрукували. Тому, що вістка, сама по собі, була вже другий раз, вона вже повторювала про те, що було. Я тільки хотів перевірити тому, що вона вже не надавалась до друку, бо в іншій спосіб я був би її не надрукував. І я пана інженера, як сеньйора, питав тоді, чи це є в інтересі Народного Союзу і нашому, щоби я це надрукував.

Головний радний з Ютики пан Запаранюк спитався, чи це правда, що в друкарні працюють чужинці. Якби ви переглянули „Свободу", в нас постійно є оголошення: шукаємо таких, шукаємо таких. Факт є, що в нас працює одна, яка себе називає українкою, але вона є жидівського походження. Вона приїхала недавно зі Львова, перфектно володіє українською мовою. Отже вона є українка мойсеєвого віровизнання. А ще є один югослав, хорват, це є наш метрампажник і він є членом Союзу. Він спеціяліст у своїй ділянці. Не було випадку, щоби хтось з українців зголосився, а ми прийняли чужинця, а не українця. Попросту прийняли тому, що нам потрібні кваліфіковані люди.

Головний радний пан Репета питався, скільки було затруднених людей в редакції 5 років тому, а скільки є сьогодні? 5 літ тому було 6, а тепер є 4. Скільки було в друкарні 5 років тому, а скільки сьогодні? 5 років тому було 18, а тепер є 13.

Почесний член Головного Уряду інж. Степан Куропась: Ви мені не відповіділи, чому Ви змінили свій звіт.

Головний редактор Антін Драган: А я відповів вже разом з тим. Я сказав, пане інженере, що там, між іншим, Ви згадали, що редакторові зробили кривду. Я би виразно сказав, що можливо трошки редакторові кривду зробили. Але, якщо Ви думаєте, що редактор колинебудь в своїм житті, правду сказавши, виносив будьякі рішення під якимнебудь натиском, то ні. Я мав натиски такі, пане інженере, але я рішень своїх під таким натиском не робив. Якщо я роблю якенебудь рішення, ґарантую Вам, можу під присягою Вам ґарантувати, що роблю виключно згідно з моїм сумлінням, під кутом добра справи, добра організації, а ніколи під будьяким іншим натиском. То я можу заявити, що цілком жадного впливу на рішення не мав — жодний натиск.

Пан Тарас Шмаґала був розчарований тим, нашим, так сказати б „коверидж" вашинґтонської імпрези — нашої акції в Вашинґтоні в обороні людських прав. Насамперед друкуємо, коли маємо звідки. Якщо б то було з кінцем тижня, то, очевидно, ми могли б краще те, як скажу, покрити. Тому, що то було в середу, тоді як ломиться „Український Тижневик", мусів один редактор залишитися, і не могли оба їхати. Поїхав Ігор Длябога і тому, що він розуміється на фотографії, фотографував і ми це використали. Ми, очевидно, ще маємо інші матеріяли, ще маємо резолюції і дещо, і ми будемо дальше їх використовувати.

В „Свободі" була вістка про цю акцію зараз на другий день, а в „Українському Тижневику" пішли повні дві сторінки на це. Ми зробили тоді все те, що могли, та помістили про цю акцію багато матеріялу, головно знимок. Можливо, що пан Тарас думав, що ще перед імпрезою у Вашинґтоні ми повинні були написати більше про неї. Але, як я собі пригадую, то навіть в понеділок перед зустріччю було ще повідомлення про це на першій сторінці у „Свободі" в окремій „баксі", щоб звернути на цю імпрезу увагу читачів. Можливо, що можна було і в даному випадку зробити більше, але з тим, що ми мали, я думаю, що ми зробили все, що можна було зробити.

Голова Контрольної Комісії мґр Іван Геврик: Я хочу в першу чергу подякувати головній радній пані Гарас за такі гарні титули, що вона мені дала, — що я голова Контрольної Комісії, голова Округи і секретар, який на З'їзді Голів Округ сказав такі слова: „мусимо бути вдоволені з того, щоб можемо задержати той стан". А я ще додав, що може пані Гарас не чула, що „ми повинні дальше дбати, щоби була надвишка". Але на тих зборах був присутній головний організатор і наш головний предсідник, і ми там повинні були про це говорити, що є зле, а не задовольнятися тим, що ми придбали 10 чи 20 аплікацій, а тратимо 20, чи 40 членів. Ніхто з дискутантів не говорив, в чому причина, що ми тратимо членів. А про це треба було говорити, а не про те, скільки в нас церков, скільки ми маємо товариств і т.п. Пані Гарас сказала, що дехто був дуже невдоволений тим, що я сказав. Правда, що два присутні члени з „міста любови" — Філядельфії, пан Тарнавський і пан Данківський були невдоволені і говорили якраз до мене, що я не маю успіху, бо я зорганізував тільки два члени. Я вам хочу показати, тут є та таблиця, яку наш головний організатор видав, і там показано, що пан Тарнавський зорганізував 17 членів, пан Данківський 15 членів і я 15 членів. Значить, великої різниці між нами не було. Натомість інші, такі, як пан маґістер Дяків, пан Дяків з Канади, пан Хоманчук з Ню Йорку, говорили, що добре я сказав і що ми повинні про це говорити, а не про інші справи. Але це опінія других. Я, однак, вважаю, що найбільшою причиною упадку є інфляція і пан Гавриш у цьому має рацію. Я базую це на підставі фактів свого Відділу, де маса людей згрошевила свої поліси. Пан Гавриш так само сказав, що він дає задармо грамоти і люди не беруть. Чому якраз Ви тоді пана Гавриша за це не чіпали. Пан доктор Падох ще дальше пішов, бо він сказав, що нам грозить катастрофа. І всі дискутанти висловлювалися про це, що Союз паде. І до нині ми не маємо на це рецепти. Ви думаєте, що обласні організатори поправлять ситуацію, а я думаю, що ми повинні ще довгий час опиратися на секретарів. І в зв'язку з підвищенням цін, про яку вже говорив наш прем'єр міністрів, коли вітав королеву, і з підвишкою поштових оплат, ми повинні бодай на пів відсотка піднести винагороду для секретарів.

Пан Кальба питав мене відносно звіту, щоби не подавати про те, до яких організацій я належу, де я працюю. Пане Кальба! Я якраз хотів так розуміти, коли ці, що переводили цими нарадами сказали, що я маю говорити про свій звіт особистий, а пізніше мене попросили і я говорив про той звіт, що я робив в Контрольній Комісії.

Пан Футей говорив про захід Канади. Я хочу сказати, що на захід Канади їздили такі панове: Зорич, Дідюк, пан сенатор Юзик, пан Гірняк, а я там ніколи не був.

Пан Іванчук говорив про Давфин. Він бачив, як я там їхав в авті і махав рукою і було весело їхати. Я говорю вам, що в Давфині до Союзу ставляться з сантиментом, бо в цій околиці наш о. Нестор перший раз відправив Службу Божу. Туди їздили наші представники: панове Лисогір, бл.п. Пуцило, Душник, сенатор Юзик, пан Зорич, пан Дідюк, пан Попадинець і я. Навіть говорили в радіо про Союз. Я думаю, що Екзекутива, це тому робила, бо там з'їзджалося коло 30 до 40 тисяч людей. Ми маємо там свій напис, маємо великий кіоск. Я не знаю, чи Ви його там бачили. Маємо там свою літературу. З цієї нагоди Союз висилає нам около три тисячі чисел „Свободи" і „Українського Тижневика", що ми роздаємо даром. Ми зробили були навіть такі коверти із зворотною адресою, але, на жаль, ніхто до нині нам нічого не прислав. В останньому часі Екзекутива цю справу передала нашій Окрузі і обмежилася тільки до кіоску. Тому, що там беруть участь усі організації, то, на мою думку, ми теж повинні брати в цьому фестивалі участь. І, якщо я їхав в авті, то на ньому був напис „Український Народний Союз", бо ми мали такі написи, яких Ви чомусь не бачили.

Сенатор Юзик, як приїзджає, то він дістає своє авто, на якому є написано сенатор Юзик. Як приїжджає наш предсідник пан Лисогір, то він дістає авто УНСоюзу. Але на жаль пан предсідник Лисогір не приїхав і я мав честь у цьому авті сидіти. Але поза цим Союз має своє авто з величезними двома написами „Український Народний Союз" по-українськи і по-англійськи. Я не знаю, але хиба треба бути сліпим, щоби цих великих написів не побачити. Крім того є написи з прізвищами всіх головних урядовців з Канади.

Пані Мороз! Шкода, що нема сенатора Юзика, який міг би Вам відповісти на Ваш запит. Але коли Ви заторкнули справу заходу Канади, що Ви також хотіли б туди поїхати, то я дуже радо хотів би Вас там бачити. Наш головний організатор говорив, що Союз пошукує організаторів, то прошу з ними поговорити, а я дуже радо допоможу Вам, щоби Ви поїхали на захід Канади.

Я маю перед собою список членів Головного Уряду і знаю хто і на скільки має забезпечення в Союзі. Деякі з них мають грамоти на 500 дол., а деякі на 1,000 долярів, а забирають великий голос в організаційних справах, в розбудові Союзу і т.п. Тому я хочу свою відповідь закінчити словами: „лікарю вилікуй себе". Дякую.

Головний касир Уляна Дячук: Справа формальна. 7-ма година і ми повинні кінчати сесію.

Головний контролер мґр Іван Винник: В мене є питання. Хто ще має відповідати?

Заступниця головного предсідника Марія Душник: Пан Винник, д-р Гнатюк і д-р Скальчук.

Головний радний д-р Богдан Футей: 7-ма година. Я ще маю одну справу, наприклад: ми ставили питання. Екзекутива і Контрольна Комісія повинні були дати нам відповіді. Але, якщо ми вважаємо, що на наші питання ми не дістали відповіді, то що тоді ми маємо робити? Прошу взяти до уваги, що вчора ми рішили, що сьогодні ми маємо вичерпати дискусію, навіть, як би ми мали сидіти, як сказав сам предсідник, до 12-ої години ночі.

Головний касир Уляна Дячук: Я пропоную, щоби ми завтра рано прийшли і перед засіданням комісій скінчили дискусію і вичерпали всі питання.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Я піддержую внесок головного касира пані Уляни Дячук. Завтра рано о 9-ій годині ми будемо продовжувати наші відповіді.

Головний радний д-р Богдан Футей: Моя пропозиція така, щоби ми скінчили дискусію ще сьогодні.

Головний касир Уляна Дячук: Я повторюю свою пропозицію, щоби ми зараз закінчили наради, а завтра рано о 9-ій годині зійшлися точно і продовжували дискусію перед засіданням комісій.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Я ще раз підтримую цю пропозицію.

Пропозицію Уляни Дячук прийнято і наради відложено до слідуючого дня.

(Продовження буде)

А ПАРТІЇ ТАКИ БУДУТЬ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

зміну на краще, а тим часом і серед молоді великі розходження в деяких кардинальних питаннях побудови й перебудови світу. Сам же факт, що українська молодь не збирається їхати навіть у визволену Україну, ще не доказ того, що та молодь не хоче, не мусить мати ідеологічної засади свого мислення. А від того чи іншого способу мислення залежать навіть такі чисто гуманітарні акції, як оборона наших в'язнів в Україні: можна лише боронити в'язнів і добиватися їхнього звільнення, а можна й працювати в царині поширення тієї акції в Україні, через яку ті в'язні потрапили за грати. Що ліпше і потрібніше — чи можемо ми судити непомильно? Чи можемо дати зобов'язуючі всіх напрямні? Це й дають окремі партії своїм прихильникам, послідовникам, членам, у тому числі й молоді. Чи це добре чи зле — це інша річ, але так є і так буде, скільки б ми не писали дискусійних статтей на цю тему.

Мені чомусь здається, що д-р Б. Цимбалістий більше мав на увазі нашу партійщину, гризню і всякі „кваси" в нашому громадському житті, ніж самі партії як партії, коли писав про всі негативи існування українських партій. Якщо так, то й питання мусило б бути поставлене інакше: „Як зменшити до мінімуму впливи різних партій там, де йдеться про щось загальне, всіма визнане всеукраїнське питання?" Або: „Як дорости нашим партіям до того, щоб вони навчилися співпрацювати в питаннях всеукраїнського характеру?". Такі питання вимагають куди більше реалістичного підходу до проблеми, ніж вимога скасування партій.

Очікувати, надіятися або снити, що партії самі себе зліквідують заради чи в ім'я громадської єдности поза Україною — це те саме, що сподіватися такого „чуда", як, наприклад, об'єднання всіх християнських церков в одну українську на еміграції або скасування сотень різних українських газет і заснування однієї на чужині, або об'єднання всіх асекураційних союзів в один загальний. Хіба ж не було б це ідеально для українців у всіх відношеннях? І все ж нікому і в голову не приходить таке сподіватися. А тим часом, стисло кажучи, хіба ж не однакові цілі тих церков, газет і союзів? Однакові цілі й у всіх партій — воля України й утримання українства на чужині. Але як церкви, газети й союзи йдуть своїми окремими шляхами до своїх цілей, так і партії вважають свої шляхи найправильнішими.

Інша річ щодо партійщини, що часом зводить нанівець зовсім позапартійну програму, ідею чи акцію. Але цікаво при тому зазначити, що ні одна з наших партій не заперечує факту негативного впливу партійщини в таких справах. Не заперечує і в той же самий час ту партійщину вводить. Ось тут то й „собака зарита": вимагаймо вміння партійні справи підпорядкування загальним. Цього вже час навчитися, живучи в таких країнах як Америка чи Канада. Хоч і тут партійщина вилазить боком при багатьох нагодах, все ж коли справа справді гуманітарного, культурно-освітнього, мистецького, громадсько-господарського характеру, партійщина на задньому пляні. У нас труднище, бо ми все ж таки політична — маудра чи ні, але політична еміграція, отже кожна акція в нас завжди набирає політичного характеру, а там, де політика, там завжди і розходження на ідеологічній базі, тобто партійні розходження, що вилазять „боком" навіть там, де їх найменше мало б бути.

І хоч я сам особисто бажав би скасування всіх партій та заснування всеукраїнських організацій, мушу для справедливости сказати, що партії та їх лідери не користуються в нас заслуженою ними пошаною, і це теж впливає негативно на всеукраїнські акції. Ось конкретні приклади.

І я, може, дивлюсь на нашу УНРаду не через рожеві окуляри (старі люди, старі ідеї), але допомоги від нас вона не має ні матеріяльної, ні моральної настільки, щоб могла відповідно діяти. А вона могла б діяти корисно. Або ось ОУН під проводом п. Стецька. Ми нарікаємо, що бандерівці всюди намагаються опанувати українські організації, а як ні — відходять від тих чи інших акцій. А чи не ми ж просто якось перешкоджуємо того ж Стецька за всі його акції з рамени його організації на міжнародному форумі? За що цькуємо його? Яку шкоду він робить?? І чи не нормальна реакція в тих же бандерівців супроти такого трактування їхнього лідера?

Те саме можна б сказати і про мельниківців, і про гетьманців, і УРДПістів. Ми не можемо посадити всіх їх за одним столом, коли йдеться про вирішення справ, побудованих на ідеологічних засадах. Як ми можемо вимагати від гетьманців приступлення до УНРади, коли одні визнають УНР за легальний уряд України, а інші ні? Але ж ті самі гетьманці і всі унрадівці могли б (і мусили б!) разом працювати, коли йдеться про акцію визволення якогось українського в'язня, про писання листів до урядів різних країн, про поширення фактів про Україну в чужому світі, про виховання й навчання нашої молоді в українському дусі. І якщо в нас знайдуться люди, що зуміють всі ті акції організувати й повести без афіші якоїсь партії — а це не зовсім легка річ у наших обставинах політичної еміграції, — тоді й партійщини в негативному сенсі не буде. Трудна це річ, але більш можлива, ніж вимагати чи очікувати скасування всіх партій.

На закінчення хай вільно буде мені сказати дещо і з власної практики.

У статті д-ра Цимбалістого були згадки негативного характеру на адресу деяких організацій, що їх він, здається, також партіями називає. І знову, вітаючи ідею „самоліквідації" всіх партій на еміграції, що б я робив без тих партій, коли мені треба було дати спеціяльний курс для американських студентів про дисидентські рухи в СССР, зокрема в Україні, коли б я не мав відповідних матеріялів від АБН, „Смолоскипу" та УККА? Дві перші організації прийнято вважати за партійні — бандерівська АБН і мельниківський „Смолоскип". Але вони прислали мені найбільше матеріялу для згаданого курсу, хоч я звертався до всіх через пресу. А я ж безпартійний українець, і мій курс нічого спільного з нашими партіями не мав — це загальноукраїнська справа поширення правди про переслідування українців Москвою. Про успіх і користь того курсу вже було в нашій пресі. Тож як можу ганити і бандерівців і мельниківців за їхню корисну працю в царині публікацій таких потрібних матеріялів? А я б використав матеріяли навіть від найлівіших українських організацій, з якими я можу бути „на ножах" у певних ідеологічних питаннях, але не в питаннях поширення інформацій про переслідування української інтелігенції в Україні. І тут я не бачу жадної шкоди в існуванні наших партій.

Натомість, коли треба було організувати акцію збірки грошей на одну нашу наукову установу і влаштувати прийняття презентантові тієї установи і коли на засіданнях з тієї нагоди треба було годинами полагоджувати такі справи, як хто буде сидіти за головним столом, хто привітає гостя, хто, ба навіть чия жінка має бути ближче до високого гостя — і все це вирішувалося за явними партійними симпатіями й антипатіями, — це вже роз'їдаюча нас партійщина, якої не бажають, мабуть, і самі провідники партій, якщо ті провідники справді українські патріоти.

Уявімо собі на хвилину, що й справді всі партії враз зникли, чи зникли б напрямні, засади, ідеологічні основи тих людей, що досі стояли за тими партіями? Напевно, що ні. Піду навіть далі і запитаю: чи й добре було б, якби вони зникли? Наша молодь потрапила б під вплив інших, чужих і не обов'язково кращих з точки зору української рації партій. Що з того, що той чи інший спритний американець виголошує промови по університетських кемпусах, підкреслюючи свою безпартійність, а разом із тим пропагуючи, як білими нитками по чорній сорочці, напрямні таки певної партії? А ми боїмося власних партій і тільки на партії валимо всю вину за ті чи інші промахи в нашій діяльності.

А хто винен, що наша преса занепадає, теж партії? А що книжки навіть добрих письменників (і безпартійних) порохом припадають? А що діти до українознавчих шкіл не вписуються? А що церкви пустою світять? Я не знаю ні однієї партії, яка б цього всього бажала для українців на чужині.

Дивним може виглядати для декого, що безпартійний і понадпартійний так стоїть „за" українські партії на чужині. Але я „проти" і автомобілів, і телевізії, бо багато нещастя вони приносять. Але чи можу сподіватися або бажати їх зникнення? Розумного використання їх, корисного користування ними — так. Бо тільки ця реальна можливість. Не бачу іншої реальної можливости і щодо українських партій на еміграції. Бо що б ми не писали і чого б ми не бажали — партії таки будуть. І то ще довго будуть, якщо не завжди.

ПОСТІЙНИЙ ПАТРІЯРШИЙ ФОНД

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду подає черговий список жертводавців на Постійний Патріярший Фонд

VIII СПИСОК:

1,577.00 дол. збірка в Боффало, Н. Й.
По 1,000.00 дол. д-р Микола і Володимира Ценко
По 500.00 дол. мгр Володимир і Марія Петришин
По 300.00 В. Ц. Диба
По 200.00 дол. о. Іван Кобат
По 115.00 дол. Іван Капітан з родиною
По 100.00 дол. Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Пассейку, 93-ий Відділ СУА ім. Олени Степанів у Гартфорді, Теодор і Марія Вічковські, д-р Олег Сницлик, проф. Ярослав і Стефанія Іванчук, мгр Богдан і Теофіля Артимишин, Ольга і Роман Гаєцькі
По 60.00 дол. Марта Рудик
По 50.00 дол. Церковний хор з Лос Анджелес, Любов і Теодор Стельмах, Родина Гладких, Н. Н.
По 25.00 Український Американський Горожанський Клюб в Елмайра Гайц, Оксана і Тарас Козбур, д-р Б. Кузьма, мгр Олександер, Люна і Зоряна Луцькі, Степан Кікта, Люба і Маркіян Онуферко
По 20.00 дол. І. Л. Дитюк, д-р М. М. Кознарські, С. Волянський
По 10.00 дол. д-р Б. О. Лончина, о. Я. Шуст
По 5.00 дол. А. С. Татомир, М. К. Георгія.
65.00 дол. збірка в пам'ять бл. п. Ореста Вислоцького
464.00 дол. збірка в пам'ять бл. п. М. Стахова (Бріджпорт, Конн.)
225.00 дол. збірка в Елмайра Гайц, Н. Й.
230.00 дол. збірка в пам'ять бл. п. Олександра Сушкова
235.00 дол. збірка в пам'ять бл. п. Ярославі Кобрин Честер, Па.)
1,209.00 дол. збірка в Честер, Па.
300.00 дол. збірка в Ютіка, Н. Й. — ОДВУ
1,006.00 дол. збірка в Ню Бронсвік, Н. Дж.
1,528.45 дол. збірка в Гемпстед, Н. Й. — Т-во за Патріярхальний Устрій УКЦ
2,506.65 дол. відсотки від ощадностевих конт
Загальна сума на Постійний Патріярший Фонд (нерухомий) до дня 31. XI. 1977 **$90,626.83**

Загальна сума на 31 грудня 1977 $103,717.47

Комісія Патріяршого Фонду Т-ва Свята Софія висловлює щиру подяку усім ВП. Збірщикам і Жертводавцям.

Всі датки на Т-во Свята Софія можна відтягати від податку. Ч. IRC 23-7438064S.

Жертви на Патріярший Фонд можна складати на руки уповноважених збірщиків або висилати на адресу:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund
7911 Whitewood Road
Elkins Park, Philadelphia, Pa. 19117

Роковини 22 січня в Йонкерсі

Посадник Йонкерсу проголошує День Української Незалежности

Заходами Управи Відділу УККА в Йонкерсі відзначення Великих Роковин — 22 січня — відбулося у неділю, 22-го січня ц. р., помимо не дуже сприятливої погоди в попередніх днях. Неділя — була соняшним, гарним днем, хоча довкола лежали великі гори ще свіжого й білого снігу. Це не дозволяло на подорожування автами.

Святкування Роковин 22-го січня в Йонкерсі розпочалося співаною Службою Божою в церкві св. Михаїла, що її відправив о. монс. Василь Федаш — парох Йонкерсу, при участи церковного хору під дир. д-ра О. Сохана.

О 2-ій год. по пол. під ратушем Йонкерсу зібрали ся представники організацій, молоді та громадянство, щоб бути присутніми на короткій програмі, а головно вивішення синьо-жовтого прапору. Шкільна молодь відспівала американський гимн, а згодом всі присутні — „Ще не вмерла!" В тому часі п. Шкафаровський і Узейчук піднесли синьо-жовтий прапор вгору, щоб дорівняти висоті американського прапора, який вже був вивішений вранці. Після вивішення прапора о. монс. Василь Федаш відчитав гарну в англійській мові складену молитву за Україну і український нарід. По молитві посадник Йонкерсу п. Мартінеллі відчитав проклямацію і проголосив 22-го січня 1978 р. українським днем в Йонкерсі. Одночасно побажав присутнім дочекатись вільної України, тоді він разом з українцями поїде відвідати нашу вільну Батьківщину. Також заявив, що гордиться, українцями Йонкерсу. Коротку інформацію про події 22 січня в англійській мові відчитав Мирослав Футала. Відспіванням „Боже вислухай благання" закінчено програму під ратушем Йонкерсу. З причини неприсутности голови Відділу УККА Михайла Шашкевича — містоголова А. Кулинич подякував посадникові за теплі слова для українців і рівночасно попросив всіх до участи в дальших святкуваннях 22 січня, які відбудуться в Домі СУМА при 301 Палісейд евеню в 4-ій год.

З півгодинним спізненням розпочалася імпреза відзначування 22 січня в Домі СУМА. Першою запляннованою точкою був апель українських військових формацій (в більшості УПА), організацій СУМА і представників Пласту — всі з прапорами, які на струнко вислухали відчитання Універсалів Української Народної Республіки сумівцем і пластункою та американського гимну, що його відспівали дівчата-сумівки.

Головну доповідь мав виголосити Володимир Мазур — предсідник УНП, але сніговія не пустила його з Піттсбургу. Змістовну доповідь, однак, виголосив всім відомий Лев Футала. Гарним і добре підготованим був виступ Сумівської групи дівчат, який підготовила Марія Кіщок. Присутні щиро оплескували виступ Сумівської молоді. Ще більше, однак, присутні оплескували виступ бандуристів під проводом проф. Романа Левицького. Їх вигляд, їх однострої зробили враження, а вправлена гра на бандурі і зіспіваність чотирьох бандуристів захопили всіх присутних на залі. Зокрема молодь вставши з місць оплескувала виступ бандуристів.

Програма була коротка, але змістовна і гарно виконана. Закінчилась відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Н. Н.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Перша філія Українського Літературного Фонду у вільному світі — у Висконсин Деллс.

В часі від 19 до 24 вересня 1977 р. відвідав я прекрасну туристично-відпочинкову оселю українських власників мотелів у Висконсин Делс. Ціллю поїздки було започаткувати ювілейну збірку на Український Літературний Фонд ім. І. Франка в Чікаго і заснувати там його філію.

Ця моя прогулянка увінчалася повним успіхом. Свої завдання я вповні виконав завдяки допомозі моїх знайомих і приятелів. Інж. Іван Малюк з дружиною Дарією прийняли мене щиро і гостили в своєму домі напротязі цілого тижня. Погода була холодна та дощова. Інж. Малюк дав мені всебічну допомогу, посвятивши для мене тиждень дорогого часу і служив весь час своїм автом.

Кожного дня до пізнього вечора, ми відвідували всіх власників мотелів, які приймали нас радо, щиро і гостинно. Ніхто з них не відмовив своєї пожертви на Літературний Фонд. На приємних і цікавих розмовах час минав скоро. Там стрінув я знайомих батьків, що посилали дітей до школи українознавства Учительської Громади, що її я очолював понад 10 років. Інших знав я з громадської праці, а ще інших зі спорту зі Львова. Зустрів і своїх колишніх учнів з гімназії і соколів зі „Сокола Батька" та з сокільських гнізд Підгаєччини, що їх я відвідував перед війною.

Під кінець тижня у п'ятницю увечері запросив я усіх жертводавців на сходини до мотелю П-ва І. Запухляків, де звітував з переведеної збірки і подякував за їхні датки. По короткій і незвичайно діловій дискусії, присутні вибрали з-поміж себе Управу Філії Літературного Фонду ім. І. Франка з чотирьох членів, що її очолив відомий громадський діяч учитель і виховник інж. Іван Малюк; на його заступника обрано Ганну Піганюк, на секретаря Ірину Запухляк, а на скарбника Богдана Фостяка. До Контрольної Комісії ввійшли: Ірина Кузик, Олекса Хіч та Іван Затреляк.

Під час сходин, що ними проводила президія (інж. Малюк, п-ні Г. Піганюк і Б. Фостяк), зроблено пропам'ятну світлину. Дискусія, що її започаткував Ю. Коваль заторкнула виховні, шкільні, громадські і церковні справи. Я старався вичерпно відповісти на всі питання. Наприкінці інж. Малюк доповнив мої відповіді, заохочуючи всіх до дальшої жертвенної підтримки громадської діяльности та до читання „Екрану", який, за його словами, є цікавий своїм змістом і своїми світлинами-ілюстраціями з багатогранного українського життя у вільному світі та в поневоленій Батьківщині. Цей журнал повинен бути бажаним гостем у кожній українській хаті" — заключив інж. Малюк. При тім приємно тут згадати, що Іван Запухляк склав 55 дол. на пресовий фонд „Екрану", а Йосиф Запухляк 25 дол. Це вони обидва зробили без жадного „підштовху" з моєї сторони.

Зустріч з власниками мотелів у Висконсину, Деллс., належить до найкращих і найбільш успішних зустрічей, де я знайшов стовідсоткову підтримку і повне зрозуміння не тільки до цілей і завдань Українського Літературного Фонду ім. І. Франка, але й до всіх громадських справ і потреб.

Наші мотелярі зразково репрезентують українську спільноту перед американським народом і етнічними групами не тільки прекрасно і люксусово урядженими та зразково веденими підприємствами, але і своєю працьовитістю і солідарністю. Вони можуть бути прикладом до наслідування для багатьох з нас. Деякі їхні концелярії та мешкання є правдивими амбасадами українського народного мистецтва — своїми вишивками, писанками, керамікою та різьбою наче відділами українських музеїв.

Нехай цих кілька слів признання буде для них захотою до дальшої жертвенної праці для добра їхніх родин і української спільноти у вільному світі.

Усіх пожертв на Український Фонд ім. І. Франка зібрано 1.535.00 дол. Подаємо список жертводавців: 200 дол. — Ресорт „Дел В'ю". По 100 дол. — Олекса Хіч (на попередній конкурс склав 200 дол.), Іван Запухляк, Ірина й Йосиф Запухляки, Ірина і Юрій Кузики, інсп. Іван і Дарія Малюки, Іван Лущак. По 50 дол. — Дмитро Гайдук, Анна і Любомир Кузики, Микола і Софія Тарабани, Романа Кузик, Ганна Піганюк, Юрій Коваль, Франко Якубів, Михайло і Віра Папушкевичі, Микола Яцків, Микола і Віра Петраші, проф. Роман і Надія Андрушко, Володимир і Анна Скибіцькі. По 30 дол. — Володимир і Богдан Фостяки, Ірина і Борис Мрищуки та 25 дол. — Ігор Шагай.

Віримо, що всі українські громади у вільному світі зорганізують у себе також філії Українського Літературного Фонду ім. І. Франка, і що кожен українець складе свій щедрий дар на розбудову української літератури, українського друкованого слова, що є запорукою невмиручости нації.

Адам Антонович

Іван Франко син Бойківщини

Читаючи збірник Дрогобицького Комітету „Дрогобиччина Земля Івана Франка", завважується, що не всі українці належно доцінюють суттєве значення для українського народу культурних вартостей його племен. А треба ствердити, що інші народи прив'язують велицу вагу до племінних цінностей, якими багата їхня народна культура. Німецькі племена: Саксони, Віртенберги, Баварці, Прусаки та інші — своєю культурою, звичаями, ношею, а навіть говіркою, творять і збагачують культурну скарбницю цілого німецького народу.

Не менший вклад в українську загальну культуру, вклали українські племена волинян, поліщуків, подолян, бойків, гуцулів, лемків, буковинців та інших. Вони своїми реґіональними етнографічними і культурними цінностями прибрали українську скарбницю — наче жемчуги корону. Не треба закривати чи соромитись свого племінного походження, бо воно не понижує людини, але збагачує її племінними культурними вартостями.

Найбільший галицький поет, письменник і учений Іван Франко неоднократно у своїх писаннях називав себе сином Бойківщини. Навіть свої перші нариси і оповідання Франко писав бойківською говіркою-діялектом. У своїй пізнішій творчості Франко дуже часто описує Бойківщину і її мешканців. Навіть в перлинах письменницької творчості поета, як „Борислав Сміється", „Захар Беркут", „Украдене Щастя" тереном дії є Бойківщина.

Один з наших, відомих під цю пору, учених проф. Ярослав Рудницький, виголошуючи недавно доповідь на „Дні Івана Франка" в Сорбонні і говорячи про мовостиль Івана Франка, відмітив, що його початкові писання можна назвати діялектично - бойківськими, про це пише Софія Наумович у своїй статті в 260, числі „Свободи".

Іван Франко не лише був уродженцем Бойківщини і почувався бойком, але теж дуже любив Бойківщину. В 1904 році, як член етнографічної австрійської комісії, Іван Франко з'їздив велику частину Бойківщини, досліджуючи говірку, ношу, звичаї, мистецькі вироби і культуру бойків. Його звіт із тієї експедиції поміщено в „Літописах Бойківщини" числа 29 і 30 в 1973 і 1974 роках.

Добре було б, якщо б в такому обширному збірнику „Дрогобиччина Земля Івана Франка" було принайменше дещо подане про бойківське плем'я, яке заселює Дрогобиччину, про його культуру, ношу, звичаї, говірку та інше. Якщо Дрогобицький Комітет не мав відповідних матеріялів, міг звернутись до Головної Управи Т-ва „Бойківщина", а там напевно одержав би все потрібне.

Мгр Мирон Утриско

Повідомляємо Рідних і Приятелів, що з нагоди 100-річчя народин нашого Батька

бл. п.

ВОЛОДИМИРА СТАРОСОЛЬСЬКОГО,

який народився 8 січня 1878 р., а згинув 25 лютого 1942 р. в Маріїнських лагерях СРСР та нашої Мами

Бл. п.

ДАРІЇ з ШУХЕВИЧІВ СТАРОСОЛЬСЬКОЇ

яка народилася 3 січня 1881 р., а згинула 28-го грудня 1941 р. в Казахстані

буде відправлене

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ в СУБОТУ 25 лютого 1978 р. о год. 7-ій веч.

ДІТИ і ВНУКИ

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. Андрія Плешкевича

на Пластову Станицю в Чікаго, Ілл.
складають 20.00 долярів

Ольга й Ілько ЦИБРІВСЬКІ

Дня 13-го лютого 1978 року минає п'ять років, відколи, з Божої Волі покинув нас, на 64-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО й ДІДУНЬО

св. п.

Інж. РОМАН КОС

Для вшанування Його пам'яті, того великого ентузіяста правди й науки, складаємо 100.00 долярів на Українські Студії в Гарварді.

Жінка — ОЛЕНА
Дочка — ЄВГЕНІЯ
Сини — МИХАЙЛО і ЯРОСЛАВ

Пластова Станиця, Пластприят і Пластова Фундація в Нюарку, Н. Дж.

в глибокому жалю повідомляє
усе Пластунство і Громадянство,
що дня 20-го лютого 1978 р., відійшов у Вічність,
на 83-му році жертвенного життя

бл. п.

Д-р ІЛЛЯ КАРАПІНКА

добродій Пласту, основник і довголітній голова Пластприяту, член Контрольної Комісії Пластової Фундації та відданий працівник до останньої хвилини свого життя для добра Пластової Молоді.

•

Опечаленій Родині Покійного складає щирі співчуття —

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ,
ПЛАСТПРИЯТ
і ПЛАСТОВА ФУНДАЦІЯ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого нам

бл. п. Тараса Лозинського

складаємо 35.00 долярів
на видання II тому книги „Наш Театр".

Ліда і Микола БУЛЬБА
і
Іванка і Нестор ОЛЕСНИЦЬКІ

В п'яту безмежно болючу Річницю відходу у Вічність Найдорожчого і Незабутнього Мужа, Батька і Дідуся

Мгр КОНСТАНТИНА ЛИСКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в церквах

Покрова Божої Матері, в Бронксі, 26 лютого год. 9-та рано;
Св. Юра в Ню Йорку, 26-го лютого год. 4-та після пол.
Чесного Хреста в Асторії, 5-го березня год. 11:30 полудне.
Св. Івана Хрестителя в Нюарку, 27-го лютого год. 6:30 рано;
Св. Константина в Міннеаполісі, 27-го лютого.

Про молитви за спокій Душі Покійного просять:

Дружина і Діти

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого і Незабутнього

бл. п. проф. д-ра Михайла Тершаківця

складаю 20.00 долярів
на Патріярший Фонд.

•

Опечаленій Родині глибокі, щирі вислови співчуття.

Марія СТАШИНСЬКА

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Невіджалуваного
МУЖА і ТАТА

бл. п.

МИРОСЛАВА ДЕМЧУКА

25--го лютого 1978 р., о год. 7:15 ранку

відправиться

**ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
і ПАНАХИДА**

в українській католицькій церкві

св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

Просимо в цей день згадати Покійного у своїх молитвах.

ЮЛІЯ — дружина
МАРУСЯ — донька

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що дня 17-го лютого 1978 року відійшла у Вічність,

бл. п. РОМАНА ЦІСИК-СВІТЕНКО з дому БІЛІЧАК

нар. 1906 року в Станиславові, Україна.

ПАРАСТАС — в середу, 22-го лютого 1978 року, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в четвер, 23-го лютого 1978 р., о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Юра на цвинтар Gate of Heaven, N.Y.

В глибокому смутку:

муж — АНДРІЙ
син — БОГДАН ЦІСИК з дружиною МАРІЄЮ і дітьми
доньки:
ЛЮБА ПАВЛИК з мужем МИХАЙЛОМ, зі синами, синовою і внучкою
ІВАННА САЧКО з мужем РОМАНОМ і дітьми
швагер — ЗЕНОН ЦІСИК з дружиною ТЕТЯНОЮ і донькою
шваґерка — ІВАННА ЦІСИК з доньками і зятями
Ближча і дальша Родина в Америці, Україні і Польщі

Відділ Українського Конгресового Комітету Америки для Нюарку і околиці

в глибокому смутку повідомляє Громадянство, що дня 20-го лютого ц. р., на 83-ну році життя, відійшов у Вічність

бл. п.

Д-р ІЛЛЯ КАРАПІНКА

ревізор Українського Ревізійного Союзу і довголітній голова Контрольної Комісії Відділу УККА.

Управа Відділу просить Громадянство віддати шану Покійному на ПАРАСТАСІ в дні 22-го лютого ц. р., о год. 8-ій вечора у похоронному заведенні Литвин і Литвин в Ірвінгтоні, Н. Дж. та взяти участь в ПОХОРОННИХ ВІДПРАВАХ, які почнуться в четвер, 23-го лютого 1978 року, о год. 8:30 ранку в похоронному заведенні, а опісля в українській церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку відбудуться похоронні відправи. Тлінні останки Покійного громада відпровадить на український православний цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Опечаленій Родині щирі вислови співчуття.

УПРАВА ВІДДІЛУ УККА
НЮАРКУ-ІРВІНҐТОНУ

В глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями і Знайомими, що в п'ятницю, 17-го лютого 1978 р., на 78-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни, по довгій і невилічимій недузі, відійшла у Вічність, наша Улюблена і Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

АНАСТАЗІЯ СЛОБОДЯН

народжена в с. Глібові, пов. Скалат, Зах. Україна.

ПАРАСТАС — в понеділок, 20-го лютого ц. р., о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Garszva, Bedford Ave. and North 4th Street, Brooklyn, N.Y.

ПОХОРОН — у вівторок, 21-го лютого 1978 року, о год. 8-ій ранку з церкви св. Духа в Брукліні на цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

ПАВЛО — муж
ГАЛИНА — донька з мужем ФРАНКОМ ЗАТОНСЬКИМ
внуки — ТОМАС і ІВАН
братова і сестра РУЗІЯ КАМІНЕЦЬКА в Канаді
братанок — інж. ІВАН з дружиною МАРІЄЮ СЛОБОДЯН

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

Д-ра ІВАНА РИЖІЯ

дня 16-го лютого 1978 року

були відслужені

**ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРҐІЇ
з ПАНАХИДАМИ**

в церкві св. Петра і Павла в Клівленді;
в церкві св. Йосафата у Клівленді;
в Церкві-Пам'ятнику у Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

ОСИПА-АННА — дружина
Д-р ОРЕСТ з Ріднею
Родина в Польщі і Україні

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у Вічність від нас
дня 19 жовтня 1977 року
Наш Найдорожчий і Незабутній Муж, Брат, Вуйко, Братанок і Швагер

бл. п.

Мґр РОМАН КЕКІШ

У цьому сумному для нас часі, багато людей обдарували нас зрозумінням сердечним ставленням і допомогою. Сьогодні ми, цією дорогою, хочемо подякувати, бо не в силі зробити це особисто чи листовно.

Передусім складаємо щиру подяку парохові церкви св. Юра в Ню Йорку о. ігуменові д-рові Володимирові Ґавлічеві і о. Еміліянові Шараневичеві, парохові церкви св. Володимира в Ґемпстеді за відслуження Парастасу і Заупокійної Служби Божої.

Зокрема сердечно дякуємо о. Еміліянові Шараневичеві за глибокодумні і теплі слова під час похорону, в яких він представив життєвий шлях Покійного.

Щиро дякуємо о. Христофорові Войтині за те, що відпровадив домовину Покійного і перевів похоронні обряди на цвинтарі в Бавнд Бруку.

Зворушливий був спів хористів під проводом проф. І. Хомина.

Сердечно дякуємо д-рові Володимирові Савчакові, що прощав Покійного від Т-ва Українських Правників під час Парастасу, а також за теплі слова під час тризни: адв. Романові Гуглевичеві, д-рові Романові Грабові, д-рові Ґуетано Яначе і п. Орестові Слупчинському та полк. Юрієві Лопатинському за подяку від родини.

Щиро дякуємо Т-ву Українських Правників у ЗСА, Науковому Т-ву ім. Шевченка в ЗСА і Українській Вільній Академії Наук у ЗСА, за зворушливі згадки в пресі і вислови співчуття.

Сердечно дякуємо д-рові Остапові Баранові за жертвенну лікарську опіку.

Дякуємо Всім, хто взяв участь у похоронних відправах: Родині, Приятелям і Знайомим, прибувшим з близька і здалека, зокрема д-рові А. Ґорчинському, який прибув з Чікаго.

Ми невимовно вдячні Всім, хто жертвував на Служби Божі, та тим, що в пам'ять Дорогого Покійного склали численні пожертви на добродійні цілі, хто прислав вінки і квіти, склав співчуття особисто чи письмово.

Хай Бог благословить тих Всіх, що прийшли зі своєю допомогою в часі нашого безмежного горя.

Дякуємо Всім, хто в своїх молитвах згадав Покійного.

Нехай Всевишній винагородить.

Горем прибита
Дружина ОЛЯ КЕКІШ і РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Односельчанами, що 17-го лютого 1978 р. в селі Котів, Бережанського р-ну в Україні, відійшов у Вічність, на 78-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ

бл. п.

ВАСИЛЬ ГАВРИЛЮК

колишній довголітній працівник кооперативи в селі Котів, Бережанщина.

Залишив у смутку:

дружину — КСЕНЮ в Україні
сина — БОГДАНА з дружиною ОЛЬГОЮ з дітьми ВАСИЛЕМ і ВІРОЮ в ЗСА
та ближчу і дальшу Родину в Україні і на еміграції

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Дорогої ДРУЖИНИ і МАМИ

бл. п.

МИХАЙЛИНИ ХОМИ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

у вівторок, 28 лютого 1978 р., о год. 8 ранку в церкві св. Михаїла в Ню Гейвені, Конн., і в церкві св. Йосифа, Йорк, Па.

Просимо Приятелів і Знайомих про молитви в цей день за душу Покійної.

Рідня

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що в суботу, 11-го лютого 1978 року з Волі Всевишнього, відійшов в кращий світ, на 63-му році життя заосмотрений Найсвятішими Тайнами,

невіджалуваної пам'яті

ТАРАС ЛОЗИНСЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся 14-го лютого 1978 року з церкви св. Йосафата, Рочестер, Н. Й.

Щиро просимо помолитися за спокій душі бл. п. Тараса.

У важкому болю:

МАРІЯ — дружина
ЯРОМИР — син
о. БОГДАН — брат
ОЛЬГА, ІРЕНА та ЯРОСЛАВА — сестри
НАТАЛІЯ ЧУЖАК — теща
Ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді і Україні

260 Bremen Street, Rochester, N.Y. 14621

Д-р ІЛЛЯ КАРАПІНКА

Ділимося прикрою вісткою, з Ріднею, Приятелями і Знайомими, що дня 20-го лютого 1978 року, по короткій недузі, упокоївся в Бозі, наш БАТЬКО, БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО, народжений в Галичанові, Україна, 29-го липня 1895 року

ПАРАСТАС відбудеться в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Ірвінґтоні, Н. Дж. в середу, 22-го лютого 1978 р., о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН — в четвер, 23-го лютого 1978 р., о год. 9:30 ранку, з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. на кладовище св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

син — ЮРІЙ
дочка — ОРИСЯ
шваґерка — ЕВГЕНІЯ ПЛЕСКАЧЕВСЬКА з мужем АНАТОЛІЄМ
швагер — КОСТЬ ГРЕЧАК з дружиною ГАЛЕЮ та сином АНДРІЄМ
в Україні брат — ВАСИЛЬ з ріднею
та Ближча і Дальша Родина

СОВЄТСЬКІ ГРАБІЖНИКИ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ною заслоною, то в справу негайно вмішується уряд і вимагає виплати грошей".

Як правило, уряди СССР та його сателітів є клієнтами американських правників в справах спадків і, через своїх консулів, передають їм управнення

підписане спадкоємцем. Після перевірки завіщення, виписується чека на призначену в завіщенні суму на прізвище управненого адвоката, а цей останній пересилає чека до консуля. В Совєтському Союзі спадкоємець має дві альтернативи: одержати гроші в рублях або кредит в спеціяльних крамницях, де можна набути предмети чи товари, яких не мають звичайні крамниці. Але справа в тому, що переважаюча більшість американських правників, — не говорячи вже про місцевих громадян та недавно прибулих емігрантів з комуністичних країн, — не мають жадного доказу, чи письменне управнення спадкоємця, особливо в СССР правдиве і чи він одержить призначену йому в завіщенні суму. Майже всі погоджуються, що він ніколи повної суми не одержить.

В одному з таких випадків, адв. Майкл Мазола, правник з Гемтремку, написав листа до спадкоємця в СССР із запитом скільки грошей він одержав з призначеної йому суми 8,000 долярів. Він одержав відповідь — два авта. Ці два авта мають вартість 3,000 американських долярів. Отже 5,000 долярів присвоїли собі власті.

У ще іншому випадку, згідно з твердженням недавнього емігранта з СССР, який тепер проживає в Детройті, одна жінка в СССР відмовилась дати письменне управнення „Інюрколегії", совєтській спілці правників. Кілька днів пізніше, совєтські власті повідомили її, що мала посілість цієї жінки мусить бути перевірена, щоб ствердити, чи вона та її дочка припадком не мають забагато землі; рівнож, що праця дочки має бути перевірена. Так застрашена жінка вкінці дала письменне управнення. Очевидно, жадних перевірок не було, але й невідомо коли і скільки грошей вона одержала.

Маючи на увазі такі і подібні випадки та безсильність американських спадкоємних судів у світлі існуючих законів, прокуратура стейту Ню Йорк внесла відклик на рішення нижчого суду виплатити гроші спадкоємцеві, який живе в СССР, власне на підставі сумніву, чи він одержить призначену йому суму. На одного із свідків стейтова прокуратура запросила адвоката д-ра Дениса Квітковського з Детройту, який має досвід в цих справах.

Д-р Квітковський переконаний, що „родини не мають жадної користи із залишених їм у спадку маєтків, а правдоподібно тільки клопоти" — пише Джуді Ровз.

Винятком серед усіх опитуваних авторкою статті правників є Маріяна Реліч, яка твердила, що спадкоємці в СССР одержують повні суми і назвала твердження інших правників „червоним оселедцем", закидаючи етнічним громадам „антисовєтські упередження". М. Реліч репрезентує Совєтський Союз в справах спадкоємства в стейті Мічіган.

Стаття в дальшому розглядає ряд інших альтернатив для осіб, які мають більші чи менші маєтки. Покликаючись на інж. Колодчина, авторка пише, що деякі українці залишають спадки на харитативні чи наукові цілі. Інж. Колодчин вказує на Гарвардський Науковий Центр і на Вейн стейт коледж, де існує програма українознавчих студій, та на стипендії для українських студентів як можливі і корисні альтернативи.

Одначе тому, що все ще знаходиться багато осіб, які хочуть допомогти безпосередньо своїм рідним в СССР, правники дораджують їм встановити спеціяльний фонд та доручити адміністрування ним після їх смерти довіреним приятелям, які допомагали б рідні в СССР пакунками. Але навіть цей спосіб допомоги повний недомагань, твердить авторка статті. Перевівши інтерв'ю з Петром Рогатинським, власником висилкового бюра в Детройті, авторка ствердила, що мито і оплата за пересилку є часто вищі, як вартість пересланих товарів. Перевірка одного із таких пакунків, пересланих до СССР з бюра П. Рогатинського, виказала, що пересилка біля 30 предметів різного вжитку, вартости поміж 230.00 і 250.00 долярів, коштувала 257.00 дол. в податках, а разом з оплатою за пересилку — 319.00 дол. Всі кошти за пакунок до СССР — оплата товару, мита і пересилки — поносить особа, що його висилає. Отже, висилка пакунків до СССР за гроші, залишені в спеціяльних фондах, пожирає ці фонди у відносно скорому часі.

Крім правників, поодинокі етнічні громади в Детройті мають організації, які радо служать порадами зацікавленим особам. І так о. прелат Михайло Бохневський з української католицької церкви св. Івана сказав, що його парафія має людей, які дають такі поради. Цими справами в Детройті рівнож займається Союз Українців Америки і „Самопоміч".

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

„МОГО МУЖА"...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

на Терелі дізналася, що другий суд над її чоловіком відбувся 27 червня і що його перевезли до Дніпропетровської спеціяльної психіятричної лікарні.

Також стало відомо, що в травні 1977 р. лікарська комісія Казанської спеціяльної психіятричної лікарні рішила звільнити Миколу Плахотнюка з лікарні, але Київський обласний суд відкинув рішення комісії, тому Плахотнюк дальше знаходиться в Казані. Нижче друкуємо повний текст листа Олени Терелі:

„До Комітету для розгляду в справах застосування психіятрії для політичних цілей при Міжнародній Асоціяції Психіятрів.

ЗАЯВА

Я, Тереля Олена Тимофіївна, дружина Терелі Йосифа Михайловича, 1943 р. народження, неодноразово переслідуваного за релігійні переконання і вільнодумання, змушена звертатися до Вас у зв'язку з продовженням переслідування мого мужа.

У вересні 1975 року мій муж був звільнений з Сичевської спеціяльної психіятричної лікарні, а в квітні 1976 року, рішенням суду, звільнений з загальної лікарні. Після звільнення він залишився вірним своїм поглядам і в скорому часі його щераз почали переслідувати. В листопаді 1976 р. за ініціятивою влади він був запроторений до психіятричної лікарні на 28 днів.

В періоді відносної свободи ми з мужем внесли прохання, щоб нам дозволили еміґрувати з СРСР. Крім того, він написав листа до голови КГБ, Андропова, про становище політв'язнів у таборах і психіятричних лікарнях на підставі власних переживань

під час ув'язнення, і лист у захист українського поета Миколи Руденка, заарештованого в лютому 1977 р.

В квітні 1977 р. його ще раз насильно запроторили до лікарні і 2 вересня перевезли до спеціяльної лікарні Дніпропетровську. Відразу призначено „лікування" стелазином і циклодолом, від яких погіршилась його хвороба шлунку. Про жахливий режим цієї лікарні відомо зі свідчень Л. І. Плюща. Розмова з лікарем-психіятром Будкевич, Нелою Михайлівною, зробила на мене пригноблююче враження. Єдиний синдром, який вона зуміла назвати — було бажання мужа покинути Радянський Союз.

Я — лікар, і я запевняю вас, що мій муж не потребує лікування в психіятричній лікарні.

Я звертаюся до Вас з просьбою допомогти моєму мужеві. Прошу, поможіть йому тим, чим Ви, лікарі-психіятри. зможете. У Вас є документи-листи Йосифа Терелі в яких знаходяться його „злочини" й його „хвороба". Мій муж і я довіряємо Вам провести обслідування його справи, при тому, якщо буде можливо, перевести експертизу. Я, зі своєї сторони, готова детально інформувати Вас про все, що мені відомо про справу мого мужа і відповісти на всі Ваші питання.

Прошу Комітет зробити все можливе для мого мужа.

Олена Тереля

295340, Закарпатська область, м. Свалява, вул. Чапаєва, 8.

Адреса лікарні: 320026 м. Дніпропетровськ вул. Чічеріна 101, ЯЄ 303/РБ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 25-го ЛЮТОГО 1978 р.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори 214 Відд. при УСВТ „Чорн. Січ", о год. 7-ій веч. в домівці УСВТ „Ч. Січ" при 680 Сенфорд Авеню. На порядку: звіти Управи, вибір нової Управи на 1978 рік, вибір делегата і його заступника на 29-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути на збори. — Б. Сольчаник, гол., А. Твардовська, секр.

СУБОТА, 25-го ЛЮТОГО 1978 р.

ЧЕСТЕР, Па. Збори Т-ва ім. Т. Шевченка 156-ий Відд. відбуде в суботу, 25-го лютого. На порядку: вибір делегата і заступника на 29-ту Конвенцію УНС. — М. Новак, секр.

НЕДІЛЯ, 26-го ЛЮТОГО 1978 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні річні збори Т-ва Любов 45-ий Відд., о год. 1-ій по пол., в приміщенні Дому Округи УНС, 5004 Old York Rd. Після Річних зборів відбудуться Місячні для вибору делегатів і заступників на 29-ту Конвенцію УНС. — В. Колінко, гол., М. Пришляк, секр.

КЛІВЛЕНД - ПАРМА, Огайо. Річні збори 222-го Відд., о год. 5-ій по пол. в Пластовій Домівці, Парма, Огайо. На порядку: вибір Управи на 1978 р. та делегата і заступника на 29-ту Конвенцію УНС. — Лідія Голіян, предс., Я. Кришталович, секр.

ЧІКАГО, Ілл. Звичайні загальні збори Пластового Відд. ч. 472, о год. 12-ій дня в приміщеннях Пластового Дому, ч. 2116 В. Чікаго Авеню. На порядку: звіти Управи, К. Комісії та вибір нової на 1978 р. Після Річних зборів відбудуться Місячні для вибору делегата і заступника на 29-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — В. Литвин, прест., Стефанія Кочій, фін. секр.

ПІТТСБУРГ, Па. Річні збори Б-ва св. І. Хрестителя 96-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в церковній залі. На порядку: вибір делегата і заступника на 29-ту Конвенцію УНС. — О. Полатайко, рек. секр.

ЧІКАГО, Ілл. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 176-ий Відд., о год. 3-ій по пол., в домі СУМА-ООЧСУ, 964 Схід 93-вул. На порядку: звіти та вибір делегатів і заступників на 29 Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — С. Окрух, гол., М. Остап, секр.

ДЕТРОЙТ, Міш. Річні збори 174-го Відд., о год. 3-ій по пол., в приміщенні Укр. Амер. Осередку при вул. Карпентер (на горі) зі звичайним порядком нарад. Після Річних зборів відбудуться Місячні для вибору делегатів і заступників на 29-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — Інж. Е. Кульчицький, предс., Д-р А. Слюсарчук, секр.

ВИЛИМАНТИК, Конн. Річні збори Т-ва Любов 387 Відд., о год. 5-ій по пол., в УНДомі при дорозі ч. 6 у Віндгем, Конн. На порядку: звіти Управи і К. Комісії, дискусія, вибір Управи і К. Комісії на 1978 р. По Річних зборах відбудуться Місячні, на яких буде вибір делегата і заступника на 29 Конвенцію УНС. — А. Смук, гол., Ірина Олійник, секр., В. Ардиковський, кас.

НЕДІЛЯ, 26-го ЛЮТОГО 1978 р.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Річні збори Б-ва св. Димитрія 288 Відд., зараз по Службі Божій, 10:30 ранку, в залі церкви св. Йосафата, Кінмор Аве. По Річних зборах відбудуться Місячні, на яких буде вибір делегата і заступника на 29-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — В. Копчук, предс., В. Загвоський, кас., Д. Мушастий, секр.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. Загальні збори Т-ва Вільна Україна" 200 Відд., о год. 3:30 по пол., в церковній залі при 97 Авеню і 87-ій вул., о год. 3:30 по пол. На порядку: вибір Управи на 1978 р., звіти Управи і К. Комісії. По зборах відбудуться Місячні, на яких буде вибір делегата і їх заступників на 29 Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. —Т. Білостоцький, гол., І. Пригода, секр., В. Боско, гол., К. Комісії.

НЕДІЛЯ, 26-го ЛЮТОГО 1978 р.

ВИПАНІ, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. І. Франка 172-ий Відд., о год. 4 по пол. в УНДомі біля укр. кат церкви, Rt. 10. Буде вибір делегата та його заступника на 29-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — В. Осадчук, секр.

БАЛТІМОР — КУРТІС БЕЙ, Мд. Річні збори Б-ва св. Михаїла 55-ий Відд., о год. 2 по пол. в залі церкви свв. ап. Петра і Павла. На порядку: звіти Управи і вибір нової на 1978 р. По Річних зборах відбудуться Місячні, на яких буде вибір делегата і його заступника на 29-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — М. Смоляк, предс., А. К. Ціздин, кас., А. Ціздин, секр.

ГЕМТРЕМК, Міш. Збори Т-ва Згода 20-ий Відд., о год. 12:30 по пол., в залі школи Непорочного Зачаття при вул. Мек Дугал. На порядку: вибір делегатів і заступників на 29-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — Я. Дужий, предс., Р. Куропась, секр.

ДЕТРОЙТ, Міш. Річні збори Т-ва ім. І. Франка 146 Відд., о год. 2-ій по пол. в залі УНК Орлик при 9740 Конант. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1978 р. По Річних зборах відбудуться Місячні, на яких буде вибір делегатів і їх заступників на 29-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — Є. Репета, гол., Г. Корбяк. секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва ім. Л. Українки 455 Відд., о год. 4-ій по пол. при 46 46-02 30 Рд. На порядку: звіти Управи і К. Комісії, вибір Управи на 1978 р. та організаційні справи. Того ж самого дня, о год. 5:30 по пол., після Річних зборів відбудуться Місячні, для вибору делегата і його заступника на 29-ту Конвенцію УНС. — Мгр В. Залуцький, гол., Софія Соколишин, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. Річні збори 304-го Відд., о год. 7-ій веч. в Укр. Амер. Горож. Клюбі, 205 Military Rd. На порядку: вибір нової Управи на 1978 р. та делегата і його заступника на 29-ту Конвенцію УНС. — Марія І. Гнатик, секр.

ВІВТОРОК, 28-го ЛЮТОГО 1978 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва ім. Сірого Лева 216 Відд., о год. 7:30 веч. в Пластовому Домі, ріг 10-ої і Данкеннон вул. На порядку: звіти Управи та К. Комісії і вибір Управи на 1978 р. Після Річних зборів відбудуться Місячні, на яких буде вибір делегата і заступників на 29 Конвенцію УНС. — Ю. Богачевський, гол., Б. Одежинський, секр., Б. Коженьовський, кас.

ВІВТОРОК, 28-го ЛЮТОГО 1978 р.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. Річні збори Т-ва Сбовода 25-ий Відд., о год. 6-ій веч. у приміщеннях Редакції Свободи, 30 Montgomery St., II поверх. На порядку нарад: звіти та вибір нової Управи. По Річних зборах відбудуться Місячні з вибором делегата і їх заступників на 29-ту Конвенцію УНС. — Управа.

НЕДІЛЯ, 5-го БЕРЕЗНЯ 1978 р.

ГАМТРЕМК, Міш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при 2376 Грилінг вул. Проситься чл. прибути на час, бо є важні справи до полагодження. — М. Бориськевич, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 5-го БЕРЕЗНЯ 1978 р.

ДЖАНСОН СІТІ, Н. Й. Звичайні збори 21-го Відд., о год. 6-ій веч. у St. John's Memorial Center. Проситься чл. прибути, є важні справи до полагодження. — В. Мельниченко, секр.

РОЗШУКИ

Пошукую брата **ЮЛІЯНА ЛАБЕНЦЬКОГО-СТРУТИНСЬКОГО**, нар. 1920 р. в селі Вулька, Бережанського пов., Зах. Україна. Правдоподібно перебуває в Австралії. Українські часописи прошу передрукувати це оголошення. Усі інформації прошу висилати на: MRS. N. VLASOV 5521 Jericho Hill Rd. Alfred Station, N.Y. 14803, USA

ТАРЗАН, Ч. 7906. Новий додаток

Бачу, хлопці, що ваші розшуки увінчались успіхом! Маємо повну торбину прекрасних самоцвітів!

Не можна передбачити що впаде з неба...

Так є! Ви, хлопці, дуже врадували мене, „пірата" Роджерса!... Додамо ці самоцвіти до і так вже багатого нашого скарбу!